

Sadržaj:

- O Centrima civilnih inicijativa
- uvodna rije
- ciljevi i svrha istraživanja
- primijenjena metodologija i ciljne skupine
- zaključak
- preporuke
- analize istraživanja
- grafički prikaz istraživanja
- Zakon o zaštiti okoliša Hercegovačko-neretvanske županije
- Pravilnik o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišno dopuštenje

Centri civilnih inicijativa (CCI)

Centri civilnih inicijativa (CCI) je lokalna, neprofitabilna organizacija koja radi na području cijele Bosne i Hercegovine.

Misija Centara civilnih inicijativa je promoviranje i poticanje aktivnog učesništva građana u demokratskim procesima, kao i jačanje kapaciteta organizacija i pojedinaca kako bi uspješnije rješavali probleme u zajednicama širom Bosne i Hercegovine.

Centri civilnih inicijativa imaju urede u Tuzli, Mostaru, Sarajevu, Bihaću, Doboju, Banja Luci.

Osoblje CCI –a je počelo aktivnosti na razvoju demokracije 1996. godine kao osoblje građanskog programa Nacionalnog demokratskog instituta za međunarodne odnose (NDI). Od 1998. godine osoblje osniva bosanskohercegovačku organizaciju koja je nastavila sa aktivnostima promocije i razvoja građanskog društva u Bosni i Hercegovini.

Danas su Centri civilnih inicijativa jedno od najbogatijih i najrazvijenijih udruženja građana u Bosni i Hercegovini i organizacija koja ima izuzetno dobru suradnju sa sličnim organizacijama svih zemalja Jugoistočne Europe.

Programsko područje djelovanja

Centri civilnih inicijativa ostvaruju svoju misiju kroz tri osnovna programska područja:

- jačanje javne svijesti
- razvoj lokalnog zastupanja
- razvoj koalicionog zastupanja
- parlamentarni program

Dugoročni ciljevi Centara civilnih inicijativa:

- povećati razinu znanja građana o procesu bosanskohercegovačke tranzicije ka novo razvijenim demokratskim strukturama
- razviti liderstvo i vještine organiziranja građana kako bi zastupali interese svoje zajednice i držali odgovornima izabrane dužnosnike
- povećati interne i eksterne sposobnosti lokalnih organizacija da efektivno zastupaju interese na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini
- poboljšati suradnju između izabranih predstavnika i građana
- razviti koalicije i mreže udruženja građana i neformalnih udruženja građana
- omogućiti građanima bolje razumijevanje izbornog procesa i sudjelovanje u njemu.

Uvodna riječ

Na temelju ukazane podrške od strane Olof Palme International Center, CCI je u periodu 2003.-2005. godina na području Tuzlanske, Hercegova ko-neretvanske i Unsko-sanske županije implementirao aktivnosti projekta sa ciljem povećanja uloga i odgovornosti građana i udruženja građana u procesima donošenja odluka u županijskim parlamentima.

Prva godina implementacije projekta kroz aktivnosti praćenja rada Skupština ove tri županije omogućila je provođenje istraživanja o razini transparentnosti njihovog rada.

U Hercegova ko-neretvanskoj županiji to je rezultiralo usvajanjem inicijative Centara civilnih inicijativa za uspostavu web stranice Skupštine. Danas ova Skupština ima uspostavljenu svoju web stranicu, službenika za informiranje, indeks-registar informacija kojima raspolaže Skupština Hercegova ko-neretvanske županije, što je uveliko doprinijelo povećanju transparentnosti njenog rada.

U drugoj godini implementacije projekta osoblje Centara civilnih inicijativa izgradilo je i preuzelo konzultantsku, istraživačku i zagovaračku poziciju za građane i udruženja građana ove tri županije., fokusirajući se na potrebe uglavnom marginaliziranih skupina koje svoj društveni i socijalni položaj ne bi mogle promijeniti bez tuđe pomoći i zagovaranja.

Ove, 2005. godine odlučili smo pratiti implementaciju nekog od zakona usvojenih u 2004. godini, pod pretpostavkom da se u inicijalnim i problemima njegove implementacije već osjetite među onima kojih se taj zakon izravno dotiče.

U Hercegova ko-neretvanskoj županiji pratili smo implementaciju Zakona o zaštiti okoliša Hercegova ko-neretvanske županije.

Kako bi smo dobili što pouzdanije informacije o implementaciji ovog zakona i zadovoljstvu korisnika u praksi, proveli smo istraživanje šire javnosti.

Zakon o zaštiti okoliša Hercegova ko-neretvanske županije, kao i rezultate ovog istraživanja možete naći na web stranici Centara civilnih inicijativa; www.ccibh.org

Ciljevi i svrha istraživanja

Nadzor nad primjenom odredbi Zakona o zaštiti okoliša Hercegova ko-neretvanske županije i odredbi donesenih na temelju ovog zakona (Narodne novine, broj 7/2004. članak 59.) predviđeno je da obavlja Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša, koje je i predlagatelj ovog zakona. Temelj za donošenje zakona sadržan je u odredbi glave III, članak 2. Ustava Federacije BiH (Službene novine F BiH, broj 1/94), kojim se daje pravo Federaciji i županijama da utvrđuju pitanja zaštite prirode i okoliša, te članak 40. i članak 43. Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH (Službene novine F BiH, broj 33/03).

Predlagatelj je kao osnovni razlog zbog kojeg je pristupio izradi zakona naveo problem o uređenju, odnosno zaštite okoliša koji želi staviti u ravnopravan odnos s gospodarskim razvitkom, , odnosno ekološka, ekonomska i društvena komponenta trebaju biti u stanju ravnoteže, tako da korištenje svih sastavnica okoliša treba se temeljiti na principima održivog razvitka.

Cilj zakona je uspostava sustava zaštite okoliša kao ravnopravnog i nezaobilaznog sudionika na svim razinama odlučivanja o razvitku županije, čime bi se osiguralo trajno uređenje okoliša, racionalno korištenje resursa i njihova obnova te unapređenje stanja okoliša.

Zakon o zaštiti okoliša rješava i regulira važna pitanja zaštite okoliša kao što su:

- Ø zaštita sastavnica okoliša (poglavlje IV. Zakona)
- Ø uspostavu informacijskog sustava i praćenje stanja okoliša (poglavlje V. Zakona)
- Ø pristup informacijama i sudjelovanje javnosti (poglavlje VI. Zakona)
- Ø procjena utjecaja na okoliš i izdavanje okolišnih dopuštenja (poglavlje VII. Zakona)
- Ø obveze operatera i odgovornost za štetu u okolišu (poglavlje IX. i XII. Zakona)
- Ø utvrđivanje inspeksijskog nadzora zaštite okoliša (poglavlje X. Zakona)
- Ø određene su kaznene mjere (poglavlje XIII. Zakona)

Analizirajući prvenstveno razloge i ciljeve donošenja zakona, kao i globalnu sliku stanja okoliša u Hercegovačko-neretvanskoj županiji Centri civilnih inicijativa su se odlučili za provođenje istraživanja javnosti o implementaciji zakona u praksi.

Na taj način će se osigurati nezavisno praćenje njegove implementacije, uz stvaranje jasnije slike o problemima koji je prate i otežavaju. Istovremeno prikupit ćemo činjenice i informacije o unapređenju ovog zakona.

Nakon provedenog istraživanja sačinjeno je izvješće o mišljenju javnosti, a zatim će se organizirati okrugli stol na kojem će se provesti javna rasprava i kreirati eventualne preporuke za poboljšanje zakona.

Primijenjena metodologija i ciljne skupine

Istraživanjem je obuhvaćeno sedam ciljnih skupina: građani, udruženja građana, Službe za zaštitu prirode i okoliša Ministarstva graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanske županije i jedinica lokalne samouprave, inspeksijskih službi i gospodarskih subjekata (zagađivača), županijskog suda.

Prikupljanje podataka potrebitih za izvođenje zaključaka o primjeni ovog zakona izvršeno je tehnikom anketiranja koje je realizirano tijekom kolovoza i rujna 2005. godine. Anketni obrasci su ispitanicima prosljeđeni elektronskim i telefonskim putem.

Za svaku ciljnu skupinu izrađen je posebno prilagođen obrazac, koji je pored par istovjetnih pitanja sadržavao i ciljana pitanja karakteristična samo za tu skupinu.

Anketni obrasci su prosljeđeni:

- Ø 121 građanin sa područja cijele županije
- Ø 10 udruženja građana
- Ø 10 gospodarskih subjekata (zagađivača)
- Ø rukovoditelj Službe za zaštitu okoliša Ministarstva za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša
- Ø županijski inspektor zaštite okoliša
- Ø 15 odgovornih osoba u jedinicama lokalne samouprave (općine, područni uredi, Grad Mostar)
- Ø županijski sud

Gra#ani su anketirani putem telefona, po sistemu slu ajnog uzorka, a vodilo se ra una da ispitanici budu sa teritorija cijele županije. Iz op\$ine Prozor/Rama anketirano je 15 gra#ana, op\$ina Jablanica 10 gra#ana, op\$ina Konjic 15 gra#ana, Grad Mostar (sa podru nim uredima) 40 gra#ana, op\$ina &itluk 6 gra#ana, op\$ina Stolac 5 gra#ana, op\$ina &apljina 10 gra#ana, op\$ina Neum 10 gra#ana i op\$ina Ravno 10 gra#ana. Ukupno je anketirano 121 gra#anin.

Udruženja gra#ana su elektroni kom poštom dobila anketni obrazac. Obrazac su popunjavale odgovorne osobe udruženja gra#ana. Ukupno je odgovorilo šest udruženja gra#ana.

Na adrese 10 gospodarskih subjekata (zaga#iva a) je putem fax-a upu\$en anketni obrazac. Na anketu su odgovorila tri ispitanika, dok su se ostali opravdali time kako nisu obvezni odgovoriti na anketu. Anketiranjem su bili obuhva\$eni pravni subjekti (zaga#iva i) iz svih jedinica lokalne samouprave, a na anketu su odgovorili ispitanici iz slijede\$ih op\$ina : &itluk, Mostar, Jablanica. Anketom nisu obuhva\$eni « veliki» zaga#iva i, jer su oni u nadležnosti Federalnog ministarstva.

Na anketu upu\$enu odgovornim osobama iz Ministarstva graditeljstva, prostornog ure#enja i zaštite okoliša odgovorili su gospodin Zejnil Trešnjo, rukovoditelj sektora za zaštitu okoliša pri ministarstvu i gospo#a Arisa Džiho, županijski inspektor zaštite okoliša.

Od odgovornih osoba jedinica lokalne samouprave na anketni obrazac je odgovorilo dvoje ispitanika (&itluk i Jablanica). U Jablanici nije imenovana odgovorna osoba službe za zaštitu okoliša pa je anketni obrazac popunio na elnik op\$ine gospodin Salem Dedi\$. Od ostalih predstavnika jedinica lokalne samouprave telefonski su se javili iz op\$ina Neum, Ravno, podru ni uredi Jug, Jugozapad, Stari Grad, koji su nas izvijestili da su u fazi imenovanja odgovornih osoba, odnosno da se za više informacija javimo u poglavarstvo Grada Mostara, šefu odjela da urbanizam (za podru ne urede Grada Mostara).

Sa županijskog suda smo dobili telefonsku informaciju kako nije bilo izricanja kazni s njihove strane.

Zaključak

Analiza istraživanja je pokazala kako Zakon o zaštiti okoliša Hercegovačko-neretvanske županije (Narodne novine Hercegovačko-neretvanske županije broj, 7/04) koji je stupio na snagu u listopadu prošle (2004.) godine još uvijek nije doživio svoju potpunu primjenu u praksi.

Obra#uju#i poglavlje V. Zakona o zaštiti okoliša HNŽ koje se odnosi na INFORMACIJSKI SISTEM I PRA (ENJE STANJA (MONITORING), ne možemo zanemariti odredbe koje kažu « Kako bi se stvorili uvjeti za dosljednu i efikasnu implementaciju i pra#enje stanja, zakonom je utvr#eno kako Ministarstvo graditeljstva, prostornog ure#enja i zaštite okoliša Hercegova ko-neretvanske županije mora ustrojiti jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša prema me#unarodno prihva#enim standardima i obvezama. Kako bi se ovo omogućilo nadležna tijela županijske uprave, službe za upravu jedinica lokalne samouprave, te druge ovlaštene pravne, gospodarske i fizi ke osobe dužne su podatke o stanju i zaštiti okoliša staviti na raspolaganje ministarstvu. Zakon je odredio kako jedinice lokalne samouprave ure#uju, organiziraju, financiraju i unapre#uju poslove zaštite okoliša koji su od lokalnog zna enja, što podrazumijeva formiranje nadležne službe uprave za obavljanje poslova zaštite okoliša i inspekcije zaštite okoliša koja obavlja poslove inspekcijskog nadzora.»

Na provedeno istraživanje odgovorile su samo dvije jedinice lokalne samouprave, a ostale su se pravdale time kako su u fazi formiranja sektora za zaštitu okoliša i imenovanja inspektora jedinice lokalne samouprave, te je postalo o ito kako upravo *nepostojanje ovih službi u većini jedinica lokalne samouprave, kao i dosadašnje neimenovanje inspektora prouzrokuje najveće probleme u komunikaciji na relaciji nadležno ministarstvo- jedinice lokalne samouprave.*

Ova injenica *uveliko onemogućava provedbu ovog zakona* u prvom redu što *ministarstvo nije u mogućnosti doći do podataka o stanju okoliša u županiji jer ih o tomu redovito moraju informirati iz jedinica lokalne samouprave.*

Isto tako, *ministarstvo je dužno sačiniti Upisnik o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima, a podatke za sačinjavanje upisnika su dužne dostaviti jedinice lokalne samouprave, a zbog već navedenih problema, ono to nije u mogućnosti napraviti. Naime, Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša je pismenim putem (po službenoj dužnosti od svih jedinica lokalne samouprave zatražilo podatke o gospodarskim subjektima (zagađivačima) kako bi moglo sačiniti ovaj upisnik. Na zahtjev se od devet, očitovalo samo pet jedinica lokalne samouprave i to sa nepotpunim podacima iako je zakonski rok za odgovor najviše 30 dana.*

Financiranje zaštite okoliša bi se trebalo obavljati kroz Fond za zaštitu okoliša čije formiranje je u postupku. Do njegovog formiranja financirat \$e se samo osnovni segmenti zaštite, a njegovom uspostavom stvorit \$e se povoljni uvjeti za unapre#enje razvitka ekonomskog ustroja povoljnog za okoliš, sprje avanje šteta po okoliš, otklanjanje nastale štete u okolišu, o uvanje zašti#enih prirodnih podru ja, motiviranja i unapre#ivanja najbolje raspoložive tehnologije, unapre#ivanje ekološke svijesti javnosti, istraživanje okoliša. Sredstva fonda bi se trebala osiguravati iz: prora una županije, darovnica, zajmova, kredita, sredstava federalnog fonda za zaštitu okoliša, drugih izvora sredstava propisanih posebnim zakonom, propisom ili ugovorom. *Ovaj proces može trajati u nedogled iz više razloga.* Jedan od njih je teška financijska situacija na svim razinama vlasti. Drugi, vrlo važan razlog je ne postojanje zakonski utvr#enog roka za njegovo formiranje, što proces formiranja može odugovla iti do u nedogled, što bi za posljedicu imalo trajno neriješeno pitanje unapre#enja

stanja okoliša ija je ravnoteža na ovim prostorima, po nalazima stručnjaka iz različitih oblasti, u ratnim i poslijeratnim godinama jako narušena.

Što se tiče kršenja zakona i izricanja novčanih kazni, mali je broj prijavljenih slučajeva, a nije bilo izricanja novčanih kazni, što ne mora značiti da kršenja nije bilo. Globalna slika stanja okoliša na ovim prostorima je loša, na što ukazuje činjenica kako broj gospodarskih subjekata svakodnevno raste, a malo se odnosno ništa ne ulaže u unapređenje okoliša. To isto tako ukazuje i na jako nisku svijest građana, odnosno cjelokupne javnosti o zaštiti okoliša, na što je dosta anketiranih i ukazalo.

Sačinjen je i službeno objavljen Pravilnik o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišno dopuštenje. Sve jedinice lokalne samouprave su upoznate sa njegovim usvajanjem i sadržajem. On ukazuje na obveze gospodarskih subjekata, kao i na obveze implementatora zakona. Isti je u obliku brošure/vodiča a podijeljen svim jedinicama lokalne samouprave, kako bi bio dostupniji zainteresiranim pravnim subjektima, odnosno zagađivačima. Međutim, isti su slabo informirani o sadržaju ovog pravilnika, što je posljedica lošeg protoka informacija na relaciji ministarstvo- jedinice lokalne samouprave.

Važno je istaknuti kako je kod ovog, kao i drugih podzakonskih akata koji su trebali biti izrađeni i usvojeni u prvoj godini implementacije zakona ispoštivan rok za njihovo donošenje i početak primjene.

Gospodarski subjekti, odnosno zagađivači nisu bili osobito zainteresirani za davanje više informacija o svojim djelatnostima. Pretpostavka je da je razlog to što su svi anketirani registrirani i započeli sa djelatnostima prije usvajanja zakona. Zakon smatraju u nekim elementima nemogućim za primjenu i predlažu njegovo pojednostavljenje, ali ne navode prijedloge za njegovo unapređenje.

Odgovorne osobe u ministarstvu (rukovoditelj službe za zaštitu okoliša i županijski inspektor) isti u kako nije napravljen Godišnji plan inspekcije. Razlog tomu je što ministarstvo ne posjeduje dovoljno informacija o stanju na terenu, odnosno nema dostavljene informacije od jedinica lokalne samouprave na temelju kojih bi sačinilo Godišnji plan. Međutim, inspekcije se obavljaju po dojavu i izdanim okolišnim dozvolama.

Odgovorne osobe iz ministarstva (rukovoditelj službe za zaštitu okoliša i županijski inspektor) zakon smatraju dobrim i primjenjivim. Međutim ističu se problemi sa divljim deponijama pogotovu motornih ulja i opasnih tvari što ukazuje na nisku svijest javnosti, osobito malih gospodarskih subjekata koji nesavjesno odlažu otpad koji je produkt obavljanja njihovih djelatnosti.

Građani i udruženja građana su nedovoljno upoznati sa informacijom da je zakon usvojen, kao i sa njegovim sadržajem. Isti u tome problem nepostojanja mogućnosti djelovanja na lokalnoj razini, u smislu kako nisu upoznati s tim tko je osoba u njihovoj jedinici lokalne samouprave kojoj bi prijavili zagađivanja okoliša, odnosno na koje naime mogu ispravno djelovati kao savjesni građani u slučaju kada su svjedoci kršenja zakona. Kada su građani u pitanju osjetili se slabom zainteresiranost po pitanju zaštite okoliša na globalnom planu, odnosno za poboljšanje stanja okoliša na području cijele županije. Isto tako, potrebno je povećati edukaciju građana o značaju javnih rasprava kako bi se zainteresirali za organiziranje istih i u njima izravno sudjelovali.

Međutim, građani pojedinci savjesno djeluju na zaštiti prirode prijavljujući slučajeve moguće zagađivanja, odnosno kršenja zakona. Kako je ulaganje sredstava iz Fonda za zaštitu okoliša predviđeno i za podizanje razine svijesti javnosti o zaštiti prirode, nadati se da će isti biti uskoro i formiran.

Preporuke

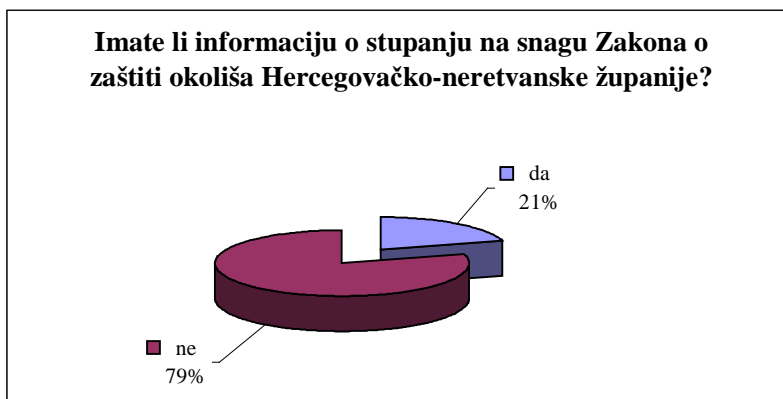
Kako bi se otklonili ključni problemi i Zakon o zaštiti okoliša Hercegovačko-neretvanske županije postao lakši za primjenu, te da se kao posljedica njegove primjene osjeti poboljšanje i veća briga za stanje u okolišu, slobodni smo na temelju rezultata istraživanja predložiti sljedeće preporuke:

- 1. izvršiti dopunu zakona kojom bi se definirao vremenski rok za formiranje nadležne službe uprave jedinica lokalne samouprave za obavljanje poslova zaštite okoliša i inspekcije zaštite okoliša koja obavlja poslove inspekcijskog nadzora**
- 2. izvršiti dopunu zakona kojom bi se utvrdio vremenski rok za formiranje Fonda za zaštitu okoliša, jer se njegovim formiranjem stvaraju preduvjeti za unapređenje trenutnog stanja okoliša, otklanjanje nastale štete u okolišu, očuvanje zaštićenih prirodnih područja, istraživanje okoliša, kao i unapređenje ekološke svijesti javnosti**
- 3. izvršiti dopunu zakona kojom bi se utvrdio vremenski rok za formiranje Upisnika o postrojenjima, pogonima i zagađenjima**
- 4. povećati nadležnosti u radu županijskih inspektora u slučajevima kada jedinice lokalne samouprave ne poštuju zakonske odredbe (ne dostavljanje informacija zatraženih po službenoj dužnosti), a kao posljedica se javljaju situacije nemogućnosti provođenja zakona**
- 5. pooštriti kaznene odredbe i odrediti se za izricanje kazni i fizičkim licima koja krše zakon**
- 6. ministarstvo bi trebalo provesti istraživanje mišljenja odgovornih osoba u jedinicama lokalne samouprave koje provode zakon, kako bi dobilo povratnu informaciju o mogućim problemima u provedivosti zakona, izravno od osoba koje su zadužene za njegovo provođenje i time stvorilo jasniju sliku o njegovoj efikasnosti**
- 7. ministarstvo bi trebalo surađivati sa ekološkim udruženjima građana, konsultirati ih po nekim pitanjima, osobito monitoringa i edukacije građana**
- 8. ministarstvo bi trebalo inicirati medijske događaje (tematske emisije, reklame i sl.) kako bi povećalo razinu svijesti javnosti o zaštiti okoliša i odgovornosti odgovornih osoba koje provode zakon (financirati iz Fonda za zaštitu okoliša)**
- 9. ministarstvo bi trebalo pri izradi podzakonskih akata (županijskog Plana zaštite okoliša i Planova zaštite okoliša jedinica lokalne samouprave) koji se trebaju usvojiti u roku od tri godine od dana usvajanja zakona, provesti javne rasprave i u izradu istih uključiti udruženja građana, građane i pravne subjekte**
- 10. ministarstvo bi trebalo raspisivati javni natječaj za financiranje projekata od značaja za zaštitu okoliša barem jedan put godišnje i utvrditi kriterije za dodjelu tih sredstava.**

Analiza istraživanja mišljenja građana

Analiza istraživanja pokazuje kako velika većina građana ne zna da je zakon usvojen, a mali broj onih koji su upoznati s tim da je isti usvojen i koji su imali prigodu upoznat se s njegovim sadržajem smatraju ga kompliciranim i mišljenja su kako ga treba pojednostaviti, bez konkretnih sugestija na koji način bi to trebalo uraditi.

Grafikon br. 1

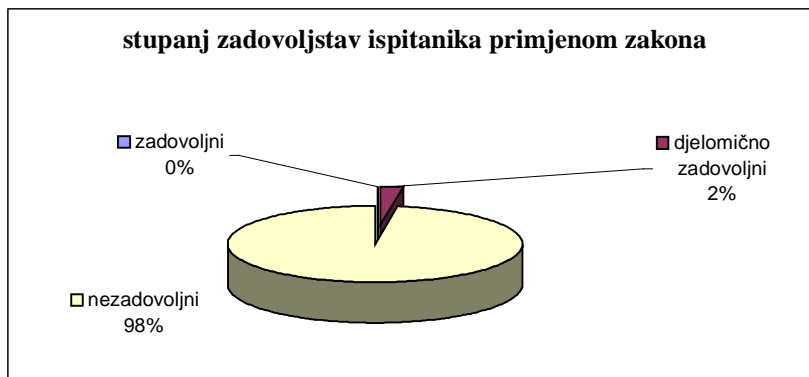
Anketirani građani se nisu informirali je li jedinica lokalne samouprave u kojoj žive ispunila zakonsku obvezu i formirala nadležnu službu uprave za obavljanje poslova zaštite okoliša. Isto tako, ispitanici ne znaju tko je službenik koji se bavi poslovima zaštite okoliša u jedinici lokalne samouprave u kojoj žive, kao ni tko je inspektor za zaštitu okoliša.

Zanimljivo je da broj ispitanika koji je zatražio pomoć ili uložio prijavu u slučaju kršenja Zakona o zaštiti okoliša i nije upoznat sa rezultatima istrage po uloženoj prijavi.

Svi ispitanici su izjavili kako nadležno ministarstvo nije organiziralo niti jednu javnu raspravu o Studiji utjecaja na okoliš na prostoru jedinica lokalne samouprave u kojoj žive.

Velika većina ispitanika koji su upoznati sa sadržajem zakona je nezadovoljna primjenom usvojenog zakona, mali broj je djelomično zadovoljan, a nitko od ispitanika nije u potpunosti zadovoljan primjenom zakona.

Grafikon br. 2

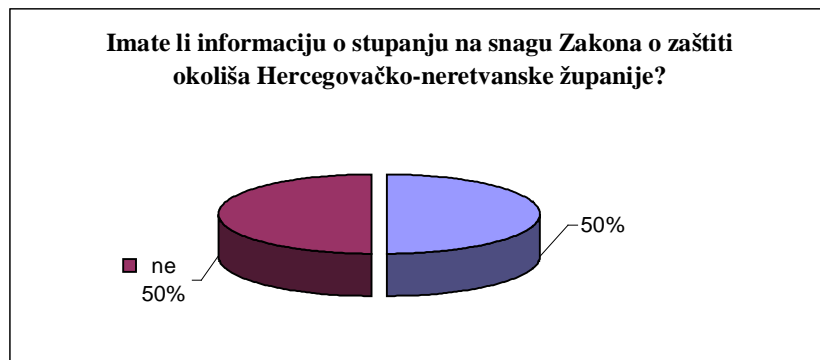

Analiza istraživanja mišljenja udruženja građana

Od deset uključenih ispitanika, na anketu je odgovorilo šest udruženja građana. Obrazce su popunjavale odgovorne osobe udruženja. Sva udruženja koja su odgovorila na upitnik u svojoj djelatnosti se dotiču sa rješavanjem problema izazvanih onečišćenjem okoliša.

Polovina ispitanika je upoznata sa usvajanjem Zakona o zaštiti okoliša, ali je manje od polovine upoznato sa njegovim sadržajem.

Grafikon br. 3

Niti jedna jedinica lokalne samouprave iz koje su ispitanici nije formirala službu koja se bavi zaštitom okoliša niti je imenovala službenika koji će obavljati poslove zaštite okoliša.

Udruženja građana «GERC SUMEJA» iz Mostara jedino je bilo u prilici zatražiti pomoć ili uložiti prijavu u slučaju kršenja Zakona o zaštiti okoliša inspektoratu za zaštitu okoliša svoje jedinice lokalne samouprave i upoznat je sa rezultatima istrage.

Ispitivanje je obuhvatilo općine Stolac, Mostar, Metković i Konjic i pokazalo je kako nadležno ministarstvo nije organiziralo niti jednu javnu raspravu o studiji utjecaja na okoliš u tim općinama.

Grafikon br. 4

U svojim prijedlozima za unapređenje zakona o zaštiti okoliša odgovorne osobe udruženja građana predlažu sljedeće:

U kaznenim odredbama utvrditi:

11. rigoroznije novane kazne za građane koji krše zakon
12. povećati odgovornost javnih poduzeća koja su odgovorna za održavanje istoše na lokalnoj razini
13. novane kazne za institucije i djelatnike koje ne sprovode zakona

Analiza istraživanja mišljenja gospodarskih subjekata (zagađivača)

Od deset anketiranih troje ih je odgovorilo na upitnik i važno je naglasiti kako su svi registrirani i poeli su obavljati djelatnost prije usvajanja ovog zakona. Anketiranjem su bili obuhvaćeni gospodarski subjekti (zagađivači) iz svih jedinica lokalne samouprave, a na anketu su odgovorili ispitanici iz sljedećih općina : Metković, Mostar, Jablanica.

Ostali su se oglasili ili opravdali činjenicom kako nisu obvezni sudjelovati u istraživanju.

Svi ispitanici su izjavili kako su upoznati sa usvajanjem Zakona o zaštiti okoliša i međunarodnim obavezama zaštite okoliša, te se po njima i ponašaju.

Niti jedan od ispitanika nije upoznat sa podacima o stanju okoliša koji posjeduje njihova jedinica lokalne samouprave., a samo jedan je pri organiziranju djelatnosti kojom se bavi osigurao Procjenu utjecaja na okoliš, ali nije bio obavezan osigurati Studiju utjecaja na okoliš. Dva ispitanika su bila obavezna pribaviti Okolišno dopuštenje.

Svi ispitanici su izjavili kako provode redoviti monitoring utjecaja na okoliš pogona i postrojenja. Iako imaju zakonsku obvezu o tomu ne izvješćuju nadležno ministarstvo. Svi su prilikom osnutka sačinili plan sprječavanja nesreća i izvršili procjenu stanja sigurnosti pogona i postrojenja, te sačinili unutarnji plan intervencija u slučaju nesreće, ali ga nisu dostavili ministarstvu.

Svi su osigurali održavanje pogona i redovit nadzor nad njima i upoznati su sa svojim odgovornostima u slučaju nanošenja štete u okolišu.

Ispitanici su upoznati sa kaznenim odredbama Zakona o zaštiti okoliša, a nemaju pritužbe na rad županijskog i inspektora jedinice lokalne samouprave u kojoj obavljaju djelatnost, kao niti na rad komunalnih inspektora.

Svi ispitanici su mišljenja kako u Hercegovačko-neretvanskoj županiji ne postoji područje ugroženog okoliša.

Iako nisu dovoljno upoznati sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša, svi ispitanici smatraju kako je njegova primjena u nekim elementima nemoguća, te kako postojeći zakon treba unaprijediti tako što se ga se pojednostaviti, s tim što nisu naveli što ih sprječava da ga u potpunosti primjenjuju, kao ni kako ga unaprijediti.

Analiza istraživanja mišljenja odgovornih osoba jedinica lokalne samouprave (općine, Grad Mostar)

Obrazac za istraživanje mišljenja odgovornih osoba jedinica lokalne samouprave o primjeni ovog zakona upušen je na sve opštine, područne uredi i Grad Mostar.

Na istraživanje su odgovorile odgovorne osobe opštine Jablanica i Metković. Ostali su se oglasili na ponovljene zahtjeve ili odgovorili kako nemaju odgovornu osobu koja bi mogla odgovoriti na ovaj upitnik. Veština se pravdala kako su u fazi organiziranja Službe za zaštitu okoliša i imenovanja osobe za obavljanje poslova zaštite.

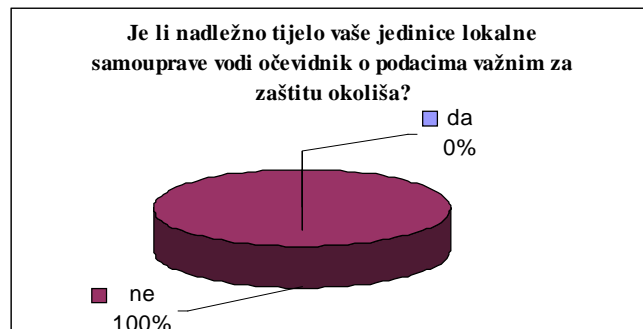
U opštini Metković je formirana služba koja se bavi zaštitom okoliša i imenovan je inspektor zaštite okoliša, dok u opštini Jablanica to nije slučaj.

Opština Metković je sudjelovala u donošenju opštinskog godišnjeg programa inspekcije i ima dva registrirana postrojenja, pogona i zagađivača u svojoj nadležnosti.

Opština Jablanica nadležnom ministarstvu nije dostavila sve podatke o postrojenjima, pogonima i zagađivačima na svojoj teritoriji.

Niti jedna od ove dvije jedinice lokalne samouprave ne vodi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoliša.

Grafikon br. 5

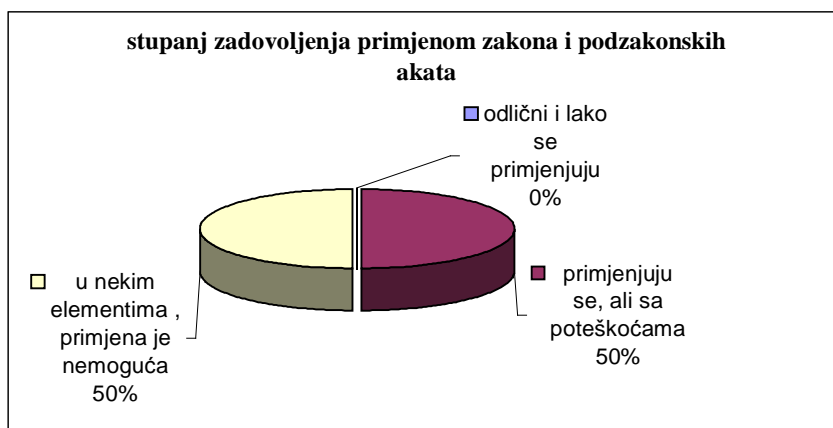
Jedan od ispitanika nije zadovoljan suradnjom sa županijskim inspektorom zaštite okoliša, a drugi suradnju ocjenjuje kao dobru.

U Metkoviću je inspektor zaštite okoliša i komunalni inspektor, iako zakonom nije precizirano postoji li ta mogućnost.

U jednoj od ove dvije opštine od dana stupanja na snagu ovog zakona je vršen nadzor provođenja sanacijskog programa uklanjanja oštećenja okoliša. Tada su i poduzete sanacijske mjere.

O primjeni Zakona o zaštiti okoliša jedan od ispitanika je ukazao na poteškoće u primjeni, dok ga drugi u nekim segmentima smatra skroz neprihvatljivim, bez pojašnjenja poteškoća na koje nailaze

Grafikon br. 6

Jedan od ispitanika predlaže unaprje#enje poglavlja V, VI i XIII ovog zakona, a to se odnosi na: Poglavlje V. se odnosi na ustrojavanje informacijskog sustava i pra#enje stanja (monitoring), poglavlje VI. se odnosi na osiguranje pristupu informacijama i sudjelovanje javnosti, a poglavlje XIII. na kaznene odredbe.

U op#ini Jablanica je bilo dva slu#aja prijave gra#ana ili udru#enja gra#ana o kr#enju Zakona o zaštiti okoliša.

Analiza istraživanja mišljenja županijskog inspektora

Rezultati istraživanja se zasnivaju na izjavama županijskog inspektora za zaštitu okoliša Hercegova ko-neretvanske županije.

Nakon formiranja Upisnika o postrojenjima, donijet #e se konkretan godišnji plan inspekcije. Do donošenja godišnjeg programa inspekcije, inspeksijski pregled se obavlja po dojavu odnosno prijavi i izdanim okolinskim dozvolama Ina e, formiranje Upisnika o postrojenjima, pogonima i zaga#ivanjima je još u postupku. Isti se ne može formirati bez podataka koje ministarstvu trebaju dostaviti jedinice lokalne samouprave.

Op#ine nemaju inspektore zaštite okoliša, većinom te poslove po potrebi obavljaju komunalni inspektori, a na njihov rad od stupanja zakona na snagu nije bilo primjedbi .

Županijski inspektor od dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša nije bio u situaciji nadzirati niti jedno provo#enje sanacijskog programa za uklanjanje ošte#enja okoliša iz svoje nadležnosti.

U obavljanju inspeksijskog nadzora izdano je jedno rješenje u nadležnosti županije za otklanjanje u odre#enom roku utvr#enih nedostataka i nepravilnosti u radu gospodarskog subjekta zbog kojih je došlo ili može do#i do one iš#avanja , a dva su izdana u nadležnosti jedinica lokalne samouprave na zahtjev županijske inspekcije.

Gra#ani su se u tri navrata obra#ali kako bi prijavili kr#enje ovog zakona i na taj na in ukazali na mogu#e zaga#enje okoliša.

Kako odgovorna osoba u provo#enju ovog zakona, županijski inspektor smatra kako je sprovodiv, ali sa poteško#ama ne navode#i mogu#nosti uklanjanja problema. Istaknuti su problemi sa postojanjem divljih deponija koje većinom ne zadovoljavaju minimum uvjeta, pogotovu deponije motornih ulja i opasnih tvari koje odražavaju nisku svijest gra#ana i nerazumijevanje problema.

Analiza istraživanja mišljenja pomoćnika ministra – rukovoditelja sektora za zaštitu okoliša Hercegovačko-neretvanske županije

Rezultati istraživanja se zasnivaju na izjavama pomoćnika ministra, odnosno rukovoditelja službe za zaštitu okoliša Hercegovačko-neretvanske županije.

Istraživanje je pokazalo kako je ministarstvo izradilo zakonske i podzakonske akte kojima se olakšati implementacija zakona i kako se to odnosi na izradu i usvajanje Pravilnika o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsko dopuštenje, što ukazuje na poštivanje roka propisanog zakonom.

Upisnik o postrojenjima, pogonima i zagađivanjima još nije formirani, a njegovo formiranje se biti provedeno kraju kada jedinice lokalne samouprave ispune svoju zakonsku obvezu i podatke dostave nadležnom ministarstvu.

Ministarstvo je dostavilo devet zahtjeva za dostavljanje podataka o postrojenjima, pogonima i zagađivanjima jedinicama lokalne samouprave, a dobilo je odgovor na samo pet iako je zakonski rok najviše 30 dana.

Od dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša Hercegovačko-neretvanske županije, izdano je sedam Okolišnih dopuštenja, tj, sva za koja je podnesen zahtjev.

Ministarstvo je imenovalo inspektora zaštite okoliša i na njegov rad nije zaprimilo niti jednu pritužbu.

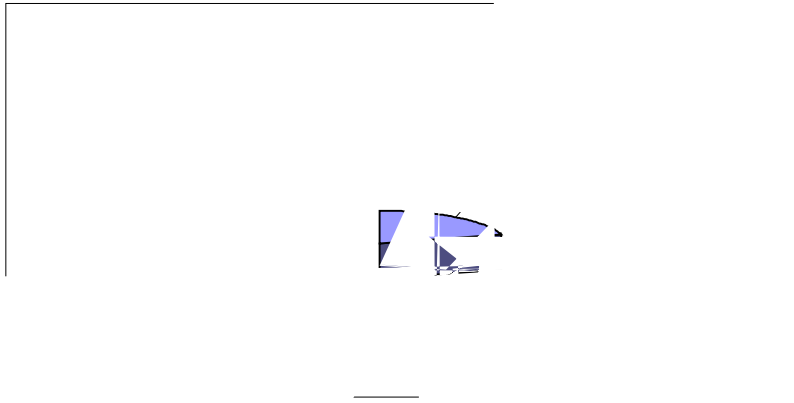
Formiranje Fonda za zaštitu okoliša Hercegovačko-neretvanske županije je u postupku. Rok za formiranje fonda nije utvrđen, a iz njega se financirati slijedeće: unapređenje razvitka ekonomskog ustroja povoljnog za okoliš, sprječavanje šteta po okoliš, otklanjanje nastale štete u okolišu, uvođenje zaštićenih prirodnih područja, motiviranja i unapređivanja najbolje raspoložive tehnologije, unapređivanje ekološke svijesti javnosti, istraživanje okoliša. Sredstva fonda se osiguravaju iz: proračuna županije, darovnica, zajmova, kredita, sredstava federalnog fonda za zaštitu okoliša, drugih izvora sredstava propisanih posebnim zakonom, propisom ili ugovorom.

Po procjeni Vlade Hercegovačko-neretvanske županije u Hercegovačko-neretvanskoj županiji ne postoji područje ugroženog okoliša

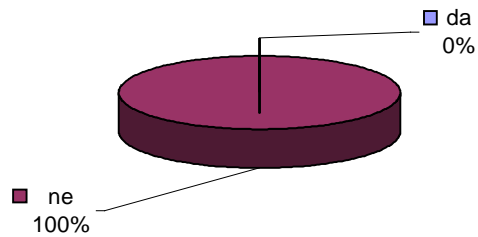
U dva slučaja su građani prijavili kršenje ovog zakona, što ukazuje na razvijenu svijest pojedinaca za očuvanje okoliša. Od dana stupanja na snagu do dana kada je istraživanje završeno, nije se pojavio niti jedan slučaj kažnjavanja prekršaja novčanom kaznom

Kako se i očekivalo, sa aspekta odgovorne osobe ministarstva Zakon o zaštiti okoliša ovaj zakon je odličan i lak za primjenu, ali bi trebalo unaprijediti provedbu Pravilnika o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišno dopuštenje.

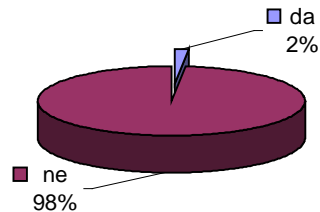
Grafički prikaz istraživanja mišl

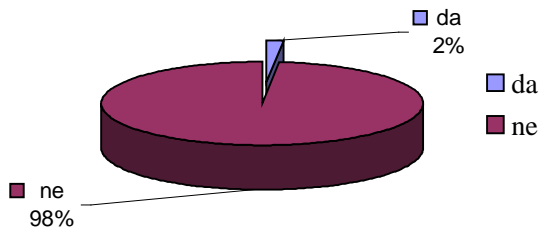
Znate li tko je inspektor za zaštitu okoliša vaše jedinice lokalne samouprave?

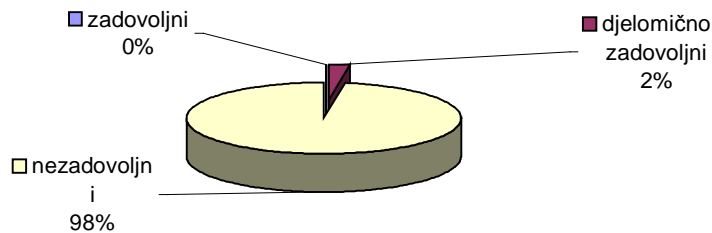
Jeste li bili u situaciji zatražiti pomoć ili uložiti prijavu u slučaju kršenja Zakona o zaštiti okoliša inspektoru za zaštitu okoliša vaše jedinice lokalne samouprave?

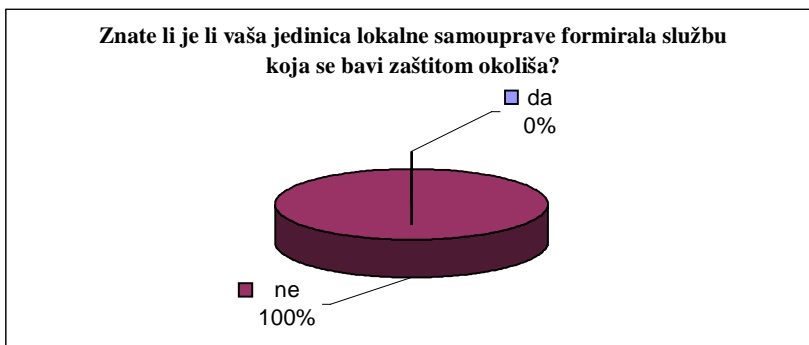
Je li nadležno ministarstvo organiziralo i jednu javnu raspravu o studiji utjecaja na okoliš na prostoru vaše jedinice lokalne samouprave?

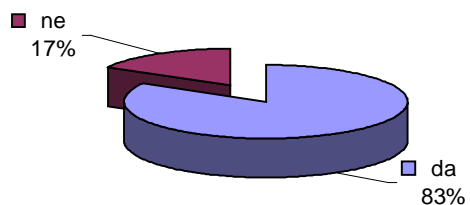
Sa aspekta odgovornog građanina primjenom usvojenog zakona o zaštiti okoliša i drugih podzakonskih akta ste:

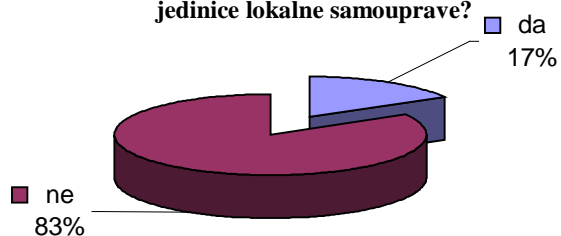
Grafički prikaz istraživanja mišljenja udruženja građana o primjeni Zakona o zaštiti okoliša Hercegovačko-neretvanske županije

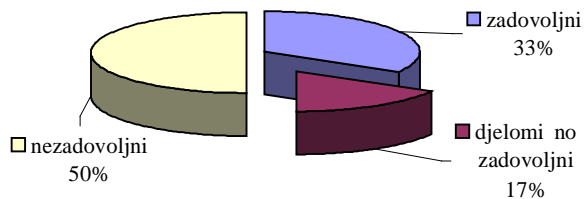
Jeste li bili u situaciji zatražiti pomoć ili uložiti prijavu u slučaju kršenja Zakona o zaštiti okoline inspektoru za zaštitu okoline vaše jedinice lokalne samouprave?

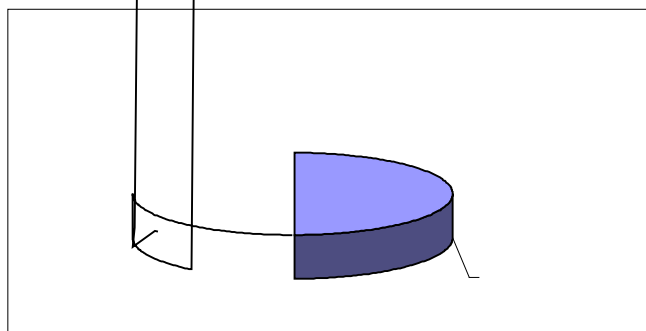
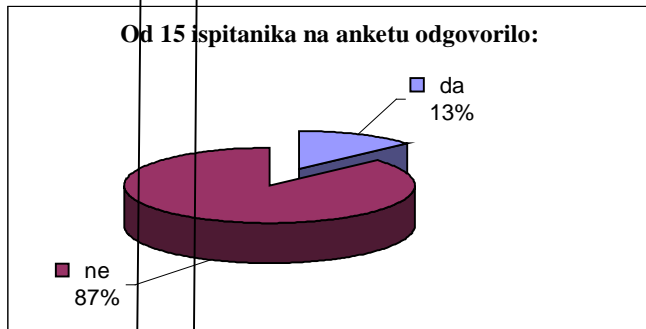
Je li nadležno ministarstvo organiziralo i jednu javnu raspravu o studiji utjecaja na okoline na prostoru vaše jedinice lokalne samouprave?

Sa aspekta odgovornog gradanina primjenom usvojenog zakona o zaštiti okolinea i drugih podzakonskih akta ste:

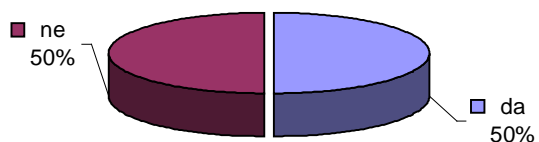

Grafički prikaz rezultata istraživanja odgovornih osoba u jedinicama lokalne samouprave o primjeni Zakona o zaštiti okoline

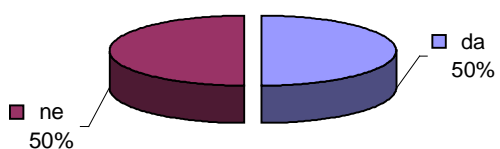

Je li vaša jedinica lokalne samouprave izradila

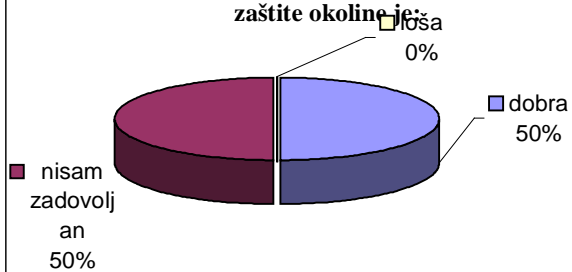
Je li vaša jedinica lokalne samouprave dostavila nadležnom ministarstvu sve podatke o postrojenjima, pogonima i zagadivačima sa teritorija vaše jedinice lokalne samouprave?

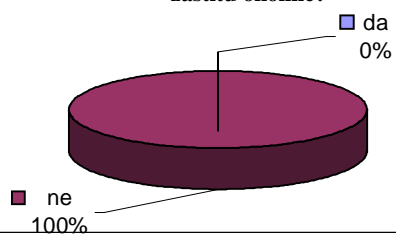
Je li vaša jedinica lokalne samouprave imenovala inspektora za zaštitu okoline?

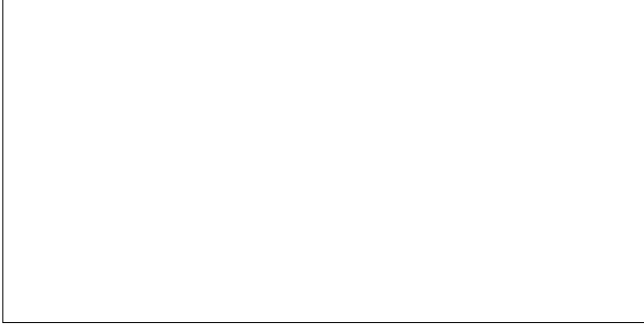

Vaša suradnja sa kantonalnim inspektorom zaštite okoline je:

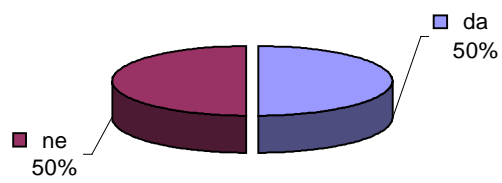

Je li nadležno tijelo vaše jedinice lokalne samouprave vodi zapisnik o podacima važnim za zaštitu okoline?

**Jeste li imali slučajeve prijave građana ili
udruženja građana o kršenju Zakona o zaštiti
okoline?**

Na temelju članka 39. Ustava Hercegovina ko-neretvanske županije/kantona (N. novine HNŽ/K broj: 2/98 i 1/04), Skupština Hercegovina ko-neretvanske županije/kantona, na sjednici održanoj dana _____ donosi:

ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE-KANTONA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita okoliša, radi očuvanja okoliša i unapređivanja stanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš i uklanjanja njihovih posljedica, osiguranja i poboljšanja kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja.

Članak 2.

Okoliš ima osobitu zaštitu Hercegovina ko-neretvanske županije/kantona (u daljnjem tekstu: Županija).

Zahvatima u okolišu ne smije se utjecati na kakvoću življenja, na zdravlje ljudi i održivi razvoj prirode.

Upotreba i iskorištavanje prirodnih dobara, upravljanje i gospodarenje pojedinim dijelovima okoliša provodi se pod uvjetima i na način propisan posebnim propisima, ako ovim Zakonom nije određeno drugačije.

Članak 3.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša su:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti;
- smanjeno korištenje, sprečavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, kao i poboljšanje i obnova oštećenog okoliša;
- zaštita ljudskog zdravlja i poboljšanje uvjeta okoliša za kvalitetu života;
- očuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način gospodarstva kojim se osigurava obnova resursa;
- unapređenje stanja okoliša i osiguravanje uvjeta za održivi razvoj.

Članak 4.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša iz članka 3. ovog Zakona postižu se:

- predviđanjem, praćenjem, sprečavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš;
- sprečavanjem rizika i opasnosti po okoliš;
- zaštitom posebno oštećenih područja i poboljšavanjem stanja oštećenog okoliša;

- uravnoteženim odnosom gospodarskog razvoja i zaštite okoliša;
- poticanjem korištenja proizvoda i proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš;
- poticanjem korištenja obnovljivih prirodnih izvora i energije;
- sprječavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš;
- razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu;
- obavješćivanjem javnosti o stanju okoliša i poticanjem njenog sudjelovanja u djelatnostima kojima je cilj zaštita okoliša;
- koordiniranjem gospodarstva i integriranjem socijalnog i ekonomskog razvitka sukladno zahtjevima zaštite okoliša;
- uspostavljanjem i razvojem institucija za zaštitu i očuvanje okoliša.

Članak 5.

Odredbe ovoga zakona se odnose na:

- sve sastavnice okoliša (zrak, voda, tlo, biljni i životinjski svijet, krajolike, izgrađeni okoliš);
- sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa, odnosno djelovanja na okoliš koje znači opasnost od njegovog zagađivanja, zagađuju okoliš ili imaju izvjestan utjecaj na okoliš.

Ovim zakonom utvrđuju se prava i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti utvrđene ovim zakonom.

Članak 6.

Pravo na okoliš

Svaka osoba ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao temeljno ustavno pravo, stoga je individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.

Članak 7.

Uinkovitost zaštite okoliša osiguravaju Skupština i Vlada Županije (u daljem tekstu: "Skupština i Vlada") te nadležne službe za upravu jedinica lokalne samouprave donošenjem programa i planova zaštite okoliša, te drugih dokumenata važnih za zaštitu okoliša.

Stručno obavljanje poslova zaštite okoliša i provođenje mjera zaštite okoliša osiguravaju Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša (u daljem tekstu: «Ministarstvo») i druga nadležna tijela županijske uprave, nadležne službe za upravu jedinica lokalne samouprave za obavljanje poslova zaštite okoliša i pravne osobe registrirane za obavljanje uinkovite zaštite okoliša.

Članak 8.

Jedinica lokalne samouprave uređuje, organizira, financira i unapređuje poslove zaštite okoliša koji su lokalnog značenja.

Zaštita okoliša jedinica lokalne samouprave obuhvata:

- osiguravanje uvjeta za provođenje programa zaštite okoliša,
- osiguravanje praćenja stanja okoliša (monitoring) i mjerenje imisija kad je to njezina obveza,

- vo#enje katastra one iš\$avanja okoliša, o evidnika o stanju okoliša, o mjerama zaštite okoliša i na inu obavješ\$ivanja javnosti,
- provo#enje drugih mjera u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

II - POJMOVI

Članak 9.

Pojedini upotrijebljeni izrazi u ovom Zakonu imaju ova zna enja:

- **Okoliš** je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio ovjek,
- **Zahvat u okoliš** je svako trajno ili privremeno djelovanje ovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost, te nepovoljno utjecati na okoliš,
- **Emisija** je ispuštanje ili istjecanje tvari u tekušem, plinovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (toplota, vibracije, buka) te mikrobiološkog one iš\$avanja iz odre#enog izvora,
- **Imisija** je koncentracija tvari na odre#enom mjestu i u odre#enom vremenu u okoliš,
- **Onečišćenje okoliša** je svaka promjena stanja okoliša koja je posljedica negativnih djelovanja ili izostanaka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i djelovanje drugih zahvata i pojava, nepovoljnih po okoliš,
- **Štetna tvar** je tvar sa svojstvima opasnim za ljudsko zdravlje i okoliš, a to je otrovna, vrlo razdražujuša, kancerogena, mutagena, nagrizajuša, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u odre#enoj koli ini i/ili koncentraciji ima takva svojstva,
- **Zagađivanje okoliša** bitno je pogoršavanje stanja okoliša i smanjivanje njegove sposobnosti obnavljanja nastalo prekora enjem najviših dopuštenih razina one iš\$enosti okoliša,
- **Zagađivač** je svaka pravna ili fizi ka osoba ije djelovanje uzrokuje zaga#ivanje okoliša,
- **Operator** je svaka fizi ka ili pravna osoba koja upravlja radom ili nadzire postrojenje, odnosno u slu ajevima utvr#enim zakonima, osoba na koju su prenesene javne ovlasti;
- **Rizik** je vjerojatnost da neki zahvat ili neko djelovanje može imati posredno ili neposredno štetne posljedice za okoliš, život ili zdravlje ljudi,
- **Opasnost po okoliš** je prekomjerni rizik uslijed veše vjerojatnosti nastanka štete na okoliš, te zahtjeva posebno propisane mjere,
- **Šteta u okolišu** je oštešenje ili gubitak prirodne funkcije i svojstva ekosustava, uzrokovane gubitkom njegovih sastavnih dijelova i/ili unutarnjim poremešajem njihovih odnosa i prirodnog tijeka nastalog uslijed ljudskog djelovanja,
- **Ugroženi okoliš** je stanje nastalo one iš\$avanjem veših razmjera okoliša na odre#enom podru ju za koji se temeljem ovog ili posebnog zakona, propisuju posebne mjere radi uspostavljanja prijašnjeg stanja, oporavka prirodne zajednice ili obnove prirodnog izvora,
- **Procjena utjecaja na okoliš** je identificiranje, opis i odgovarajuša procjena u odnosu na svaki pojedina ni slu aj, izravan i neizravan utjecaj nekog projekta na sastavnice okoliša,
- **Područje utjecaja** je podru je ili dio prostora na kojemu je izazvan izvjestan stupanj utjecaja na okoliš ili koji može nastati kao posljedica korištenja okoliša,
- **Praćenje stanja okoliša (monitoring)** je sustavno mjerenje emisija, imisija, prašenje prirodnih i drugih pojava, prašenje kakvoše okoliša i promjena stanja u okolišu,

- **Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima** je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš,
- **Organizmi** su bilo koje biološke jedinice sposobne za razmnažanje ili prenošenje genetičkog materijala,
- **Mikroorganizmi** su bilo koje mikrobiološke jedinice, stanične ili bestanične, sposobne za replikaciju ili prijenos genetičkog materijala.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 10.

Zaštita okoliša temelji se na poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, opće prihvaćenih načela i znanstvenih spoznaja.

Osnovna načela zaštite okoliša su:

a) Načelo održivog razvitka

Kod poduzimanja zahvata koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš potrebno je stalno očuvanje biološke raznolikosti, ljudskog zdravlja, te kvalitete zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

b) Zamjena/nadomještanje drugim zahvatom

Ako se zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš može zamijeniti drugim zahvatom koji predstavlja bitno manji rizik ili opasnost po okoliš, potrebno je odabrati ovaj drugi zahvat, čak i u slučaju kad uzrokuje veće troškove u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

Ako je na osnovi iskustava ili znanstvenih spoznaja poznato da određeni zahvat predstavlja neizbježan rizik ili opasnost po okoliš, moraju se poduzeti mjere za smanjivanje nepovoljnih zahvata.

c) Načelo smotrenosti i prevencije

Pri korištenju okoliša mora se poštivati načelo smotrenosti tj. tvari, koje se mogu upotrijebiti ponovo ili koje su biološki razgradive, moraju imati prednost čak i u slučaju većih troškova, pod uvjetom da su ti troškovi u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

d) Sudjelovanje javnosti i pristup informacijama

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama, kao i mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka.

e) Zagađivač plaća

Onaj tko djelovanje je prouzročio štetu okolišu, financijski je odgovoran za otklanjanje posljedica onečišćenja i/ili za uspostavljanje prijašnjeg stanja.

IV - ZAŠTITA SASTAVNICA OKOLIŠA

Članak 11.

Integralna zaštita sastavnica okoliša

Sastavnice okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih sastavnica okoliša, uzvši u obzir njihove međusobne odnose.

Zaštita sastavnica okoliša podrazumijeva zaštitu kvaliteta, kvantiteta i njihovih zaliha, kao i o uvanje prirodnih procesa unutar sastavnica i njihove prirodne ravnoteže.

Posebnim propisima ure#uju se pojedina podru ja zaštite i o uvanja sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja koji zna e opasnost po okoliš.

Članak 12.

Očuvanje tla

O uvanje tla obuhvaša površinu i slojeve ispod površine zemlje, tlo, formacije stijena i minerala kao i njihove prirodne i prijelazne oblike i procese.

O uvanje tla obuhvaša o uvanje proizvodnosti, ustroja, ravnoteže vode i zraka, te živih organizama u tlu.

Nakon završetka djelatnosti, koje uklju uju korištenje tla, korisnik \$e osigurati obnovu tog podru ja prema utvr#enom planu, posebnim propisima ili odluci nadležnog tijela.

Članak 13.

Zaštita vode

Zaštita voda obuhvaša o uvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha vode, reguliranje kvalitete, zaštitu rije nih korita, obalnih podru ja kopnenih voda i akvafera.

Vode se mogu koristiti i opterešivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode uz primjenu odgovarajušeg tretmana, na na in koji ne predstavlja opasnost prirodnim procesima ili obnovi kvalitete i kvantitete vode.

Članak 14.

Zaštita zraka

Zaštita zraka obuhvaša o uvanje atmosfere u cijelosti, sa svim njezinim procesima, o uvanje njene strukture i klimatskih obilježja.

Zrak mora biti zaštišen od opterešenja svim umjetnim utjecajima koja se vrše na zrak ili na druge sastavnice okoliša putem transmisija radioaktivnih, te nih, plinovitih ili vrstih tvari ukoliko postoji opasnost od štetnog utjecaja na kvalitetu zraka ili štetnog odražavanja na ljudsko zdravlje.

Pri planiranju uvo#enja djelatnosti i uspostavi postrojenja, kao i proizvodnji i korištenju proizvoda potrebno je poduzeti mjere kako bi razina polutanata bila svedena na najmanju moguću mjeru.

Članak 15.

Očuvanje biosfere

O uvanje biosfere obuhvaša zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i o uvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguranje održivosti ekosustava.

Korištenje biosfere ne može se obavljati na na in koji narušava prirodne procese i uvjete biološke raznolikosti i zna i opasnost po njihovu održivost.

Članak 16.

Očuvanje izgrađenog okoliša

Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama ovisno od stupnja opterećenja okoliša i svrha izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

Obavljanje djelatnosti u pojedinim zonama, sa zaštitnom udaljenošću ili područjem, dopušteno je na način utvrđen posebnim propisima sukladnim prirodni opterećenja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

Zelene površine i pojas skloništa unutar jedinica lokalne samouprave uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Članak 17.

Opasne supstance i tehnologije

Zaštita od štetnih utjecaja opasnih supstanci obuhvaća upotrebu svih prirodnih i umjetnih supstanci koje koriste, proizvode ili razdjeljuju korisnici okoliša tijekom provedbe djelatnosti, a koje su po svojoj kvantiteti ili kvaliteti eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, kancerogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav utjecaj u kontaktu s drugim supstancama.

Tijekom upotrebe i upravljanja opasnim supstancama moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stupanj ili se eliminira mogućnost takvih opasnosti sukladno posebnim propisima.

Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje ili razdaljina, sukladno prirodni izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Članak 18.

Otpad

Zaštita od štetnog utjecaja otpada na okoliš obuhvaća sve vrste supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci i proizvoda, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

Imatelj otpada dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i osigurati temeljne mjere sprječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju tvoriva i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Članak 19.

Buka i vibracije

Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvaća sve vrste umjetno proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno djelovati.

Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje potiču u:

- smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- smanjivanje opterećenja, odnosno sprječavanje opterećenja bukom ili vibracijama;

- naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

Članak 20.

Radijacija

Zaštita okoliša od štetnih radijacijskih utjecaja obuhvaća umjetno proizvedenu i prirodnu ionizaciju, neionizirajuću radijaciju i termalnu radijaciju.

V - INFORMACIJSKI SUSTAV I PRAĆENJE STANJA (MONITORING)

Članak 21.

Ministarstvo ustrojava jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša u Županiji prema međunarodno prihvaćenim standardima i obvezama:

- utvrđivanja kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša nastale kao posljedica korištenja i upotrebe,
- zajedničkog procjenjivanja sa socijalnim i ekonomskim podacima i sa stajališta utjecaja na ljudsko zdravlje,
- utvrđivanja uzroka utjecaja na okoliš, uključujući i detaljne prikaze potrebne za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu,
- predviđanje u što kraćem roku opasnosti po okoliš,
- mogućnost poduzimanja mjera predviđenih propisima i drugih mjera od nadležnih organa,
- korištenja u svrhu planiranja.

Nadležna tijela županijske uprave, službe za upravu jedinica lokalne samouprave, te druge ovlaštene pravne i fizičke osobe dužni su podatke o stanju i zaštiti okoliša staviti na raspolaganje Ministarstvu.

Članak 22.

Ministarstvo organizira praćenje stanja o uklanjanosti okoliša.

Praćenje stanja o uklanjanosti okoliša obuhvaća:

- praćenje stanja pojedinih sastavnica okoliša (tlo, voda, zrak);
- praćenje stanja emisija i imisija u okoliš.

Praćenje stanja okoliša provode tijela županijske uprave i tijela jedinice lokalne samouprave, kao i druge ovlaštene pravne i fizičke osobe.

Podaci o praćenju stanja okoliša dostavljaju se Ministarstvu. Podaci su javni, osim ako se podaci ne proglašavaju tajnim.

Članak 23.

Korisnici okoliša dužni su obavljati mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su posljedica njihove aktivnosti na način utvrđen posebnim propisom, potvrditi ih i evidentirati i omogućiti nadležnim organima pristup tim informacijama

Članak 24.

Ministarstvo vodi upisnik o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.

Upisnik sadrži podatke o djelatnostima, te pogonima i postrojenjima koje ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš a osobito:

- ime i adresu operatora;
- to nu lokaciju pogona ili postrojenja;
- kratak opis djelatnosti i tehnološkog procesa;
- podatke o emisijama, opasnim supstancama, proizvodnju otpada i korištenje resursa i energije;
- podatke o nadzoru i poduzetim mjerama;
- podatke koje se odnose na izdavanje dopuštenja i sl.

Jedinice lokalne samouprave i druge institucije za okoliš dužne su Ministarstvu dostaviti podatke kojima raspolažu.

Ministarstvo priprema godišnje izvješće o izdanim dozvolama za pogone i postrojenja i sa podacima iz stavka 2. ovoga lanka, dostavlja ga Federalnom Ministarstvu prostornog ure#enja i okoliša.

Registar o postrojenjima i zaga#ivanjima dostupan je javnosti.

Svaka osoba koja ima pravni interes može tražiti uvid u registar i izdavanje preslike podataka iz registra.

Članak 25.

Pravne osobe registrirane za obavljanje stru nih poslova zaštite okoliša obavljaju poslove u vezi s prašenjem stanja okoliša (monitoring), izra#uju elaborate zaštite okoliša, izra#uju studije utjecaja na okoliš, obavljaju poslove usavršavanja u provo#enju zaštite okoliša, ukoliko posebnim propisima nije druk ije odre#eno.

Pravna osoba može zapo eti obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga lanka uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 26.

Utvr#eno injeni no stanje, opseg i priroda stalne štete po okoliš, utvr#eni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina kao privremeni upis.

Ministarstvo, po službenoj dužnosti, zahtijeva upis podataka kada je odgovornost utvr#ena od suda.

Izmjena injeni nog stanja, stupnja prirodne zaga#enosti okoliša temelj je upisu podataka koji se obavlja na zahtjev vlasnika nekretnine, Ministarstva ili suda.

VI - PRISTUP INFORMACIJAMA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

Obavješćivanje javnosti

Članak 27.

Ministarstvo, službe za upravu jedinica lokalne samouprave kao i pravne ili fizi ke osobe koje obavljaju poslove u svezi sa zaštitom okoliša dužni su osigurati javnost podataka u svezi zaštite okoliša, osim ako posebnim zakonom ili aktom mjerodavnog tijela nije propisana tajnost podataka.

Nadležna tijela i službe, te pravne ili fizi ke osobe iz stavka 1. ovoga lanka dužni su voditi o evidnik o podacima važnim za zaštitu okoliša, i u slu aju one iš#enja okoliša dužni

su o tome izvijestiti javnost s uputama o postupanju radi njene zaštite i o uvanja. U slu aju bilo kakve neposredne prijetnje okolišu i zdravlju ljudi javnost se izvješuje o poduzimanju potrebnih mjera i radnji u cilju sprje avanja ili ublažavanje šteta koje bi mogle proisteši iz te opasnosti.

Informacije moraju biti pravodobne i istinite.

Javnost podataka

Članak 28.

Podaci o stanju okoliša, djelovanjima i planiranim zahvatima koji utje u na okoliš su javni.

Tijela županijske uprave i službe za upravu jedinice lokalne samouprave koji raspolažu podacima o stanju okoliša, utjecaju predvi#enih i ostvarenih zahvata na okoliš, mjerama i programima zaštite okoliša i drugim podacima važnim za zaštitu okoliša, dužni su osigurati javnost tih podataka.

Tijela županijske uprave i službe za upravu jedinice lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga lanka, dužni su obavijestiti javnost o prekora enjima propisanih razina one išavanja okoliša.

Pravne i fizi ke osobe, koje obavljaju djelatnost kojom one išavaju okoliš, dužne su voditi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoliša i dostavljati ju nadležnim upravnim tijelima i službama za upravu jedinica lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga lanka.

Članak 29.

Ministarstvo osigurava sudjelovanje javnosti u:

- postupcima procjene utjecaja na okoliš;
- postupcima izdavanja okolišnih dopuštenja.

Zainteresirana javnost ima pravo pristupa informacijama, mogu\$nost sudjelovanja u odlu ivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudbenim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na temelju državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slu aju pravnih osoba bez diskriminacije na temelju njihovog mjesta upisa ili središta djelatnosti.

Tijela županijske uprave i službe za upravu jedinice lokalne samouprave osigurat \$e da osobe koje ostvaruju svoja prava sukladno odredbama ovoga zakona ne\$e biti kažnjene, progone ili uznemiravane na bilo koji na in zbog svoga sudjelovanja u postupku.

VII - DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLIŠA

Članak 30.

Plan zaštite okoliša Županije

Plan zaštite okoliša Županije (u daljnjem tekstu: Plan zaštite okoliša) odre#uje i usmjerava ciljeve upravljanja okolišem u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem na podru ju Županije.

Plan zaštite okoliša sadrži osobito:

- stanje one išenja okoliša po pojedinim dijelovima te ocjenu stanja okoliša,
- osnovne ciljeve i mjerila za provo#enje zaštite okoliša u cjelini po sastavnim dijelovima okoliša i prostornim cjelinama te prioritetne mjere zaštite,

- područja ugroženog okoliša,
- osnovu ravnomjernoga gospodarskoga razvoja i uinkovite zaštite okoliša,
- osnovu osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih, ekonomskih mjera upravljanja okolišem,
- osnovu praćenja stanja (monitoring),
- pregled prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanaciju ugroženog okoliša i osnovne uvjete za njenu provedbu,
- izvore i procjenu potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoliša,
- osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja na području zaštite okoliša.

Prijedlog plana zaštite okoliša priprema Ministarstvo.

Prijedlog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, savjetodavnom vijeću i susjednim županijskim ministarstvima radi davanja naputaka i primjedbi.

Prijedlog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja naputaka i primjedbi.

Plan zaštite okoliša donosi Skupština na prijedlog Vlade.

Plan zaštite okoliša donosi se za razdoblje od najmanje pet godina.

Ministarstvo podnosi Vladi izvješće o provedbi plana zaštite okoliša jednom godišnje.

Vlada podnosi izvješće o provedbi plana zaštite okoliša Skupštini svake druge godine.

Članak 31.

Za područje Županije ili za određene dijelove Županije koje je zbog njihove osobite vrijednosti, ugroženosti ili osjetljivosti potrebno posebno zaštititi donose se programi zaštite okoliša. Program zaštite okoliša sadrži osnovne ciljeve, uvjete i mjerila zaštite okoliša u cjelini, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnim dijelovima i pojedinačnim prostornim cjelinama, te razrađuje na elama i smjernice zaštite okoliša sadržane u Planu zaštite okoliša.

Članak 32.

Jedinice lokalne samouprave dužne su za svoje područje izraditi lokalne planove zaštite okoliša.

Lokalni planovi zaštite okoliša moraju biti usuglašeni sa Planom zaštite okoliša Županije.

Prijedlog lokalnog plana zaštite okoliša priprema služba za upravu zadužena za poslove zaštite okoliša.

Predstavnik tijela jedinica lokalne samouprave donose plan zaštite okoliša jedinica lokalne samouprave.

Dvije ili više susjednih jedinica lokalne samouprave mogu donijeti zajednički plan zaštite okoliša ako se time pridonosi njegovoj djelotvornijoj provedbi.

Članak 33.

Planom za zaštitu okoliša na lokalnoj razini osobito se utvrđuje slijedeće:

- stanje oneišćenja okoliša po sastavnim dijelovima i prostornim cjelinama,
- mjere za predviđanje, sprečavanje i ograničavanje oneišćavanja okoliša koje može utjecati na pogoršavanje kakvošestanja okoliša,
- načina provođenja interventnih mjera u izvanrednim slučajevima oneišćavanja okoliša,
- subjekti koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u svezi s provođenjem mjera,
- rokovi za poduzimanje pojedinih mjera,
- izvori i visina sredstava za provođenje mjera.

VIII - PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 34.

Za djelatnosti, odnosno zahvate, ili objekte, koji bi mogli znatno nepovoljno utjecati na zdravlje ljudi i okoliš, prije donošenja bilo kakve odluke glede odobrenja novog ili promjene postojećeg projekta, građenje novog ili obnove postojećeg objekta ili upotrebe nove tehnologije, treba osigurati procjenu utjecaja zahvata, odnosno objekta na okoliš.

Procjena utjecaja na okoliš podrazumijeva postupak u kojem se sagledava mogući utjecaj predložene djelatnosti, odnosno zahvata, ili objekta na okoliš, u inak što bi ga djelatnost, odnosno zahvat, ili objekt mogao imati na tlo, vodu, more, zrak, klimu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, krajolik, povijesne spomenike i prostorne vrijednosti, ili pak u inke na kulturnu baštinu, ili društveno gospodarske imbenike i međutjecaj tih imbenika. Procjena utjecaja na okoliš treba sadržavati i vrednovanje utjecaja namjeravanog zahvata na okoliš, odnosno dijelove okoliša, i mjere zaštite okoliša, kako bi se nepovoljni utjecaji sveli na najmanju moguću mjeru i postigla najveća moguća oštećenost kakvoće okoliša.

Članak 35.

Procjena utjecaja na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, odnosno prije izdavanja urbanističke suglasnosti ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.

Podatke i dokumentaciju potrebnu za procjenu utjecaja na okoliš osigurava nositelj aktivnosti, odnosno djelatnosti, ili zahvata iz članka 34. ovog Zakona, te podmiruje sve troškove procjene utjecaja na okoliš.

Članak 36.

Procjenu utjecaja na okoliš provodi Ministarstvo.

U postupak procjene utjecaja na okoliš uključuju se se zainteresirani organi na županijskoj i lokalnoj razini.

Članak 37.

Pravilnikom, što ga donosi Ministarstvo, odredit će se djelatnosti, odnosno zahvati, objekti i postrojenja ili znatne izmjene postojećih objekata i postrojenja za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i djelatnosti, odnosno zahvati, ili objekti za koje Ministarstvo daje mišljenje o potrebi procjene, sadržaj u pogledu dokumentacije i podataka, postupak procjene, sudjelovanje javnosti i druga pitanja u svezi s procjenom utjecaja na okoliš.

Pod znatnom izmjenom postrojenja smatra se:

- bilo kakva modifikacija postrojenja
- rast veći od 25% u povećanju proizvodnje, uporabe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada,
- rast veći od 25% u posljednjih 10 godina u povećanju proizvodnje, uporabe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada,

Za prekid rada i rušenje objekata i postrojenja kojima je potrebno okolišno dopuštenje obvezno se obavlja procjena utjecaja na okoliš.

Članak 38.

Procjena utjecaja na okoliš obavlja se u dvije faze:

- prethodna procjena utjecaja na okoliš,
- studija o utjecaju na okoliš.

Članak 39.

Zahtjev za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš podnosi se Ministarstvu.

Uz zahtjev se prilaže i:

- opis projekta s informacijama o lokaciji, namjeni i veličini pogona i postrojenja,
- opis mjera predviđenih za sprječavanje, smanjenje ili saniranje nepovoljnih posljedica,
- podaci potrebni za identificiranje i procjenu temeljnih utjecaja na okoliš,
- opis alternativnih rješenja i odabrane alternative,
- izvod iz planskog akta predmetnog područja,
- tehnički sažetak.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo dostavlja nadležnim organima i zainteresiranim subjektima radi davanja primjedbi i sugestija.

Primjedbe i sugestije dostavljaju se Ministarstvu u roku 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Članak 40.

Na temelju rezultata prethodne procjene utjecaja na okoliš Ministarstvo rješenjem utvrđuje potrebu izrade Studije o utjecaju na okoliš u roku od 30 dana nakon istjecanja roka za dostavu primjedbi i sugestija.

Rješenjem iz stavka 1. ovog članka Ministarstvo utvrđuje:

- sadržaj Studije o utjecaju na okoliš,
- listu nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš,
- visinu naknade za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš.

Naknada za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš obuhvata naknadu za rad angažiranih pravnih i tehničkih stručnjaka iz nadležnih tijela i znanstveno-stručnih institucija i sve ostale troškove koje mogu imati nadležna tijela ili drugi sudionici u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Naknadu i ostale troškove iz stavka 3. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Provedbenim propisom utvrđuju se uvjeti i kriteriji koje moraju ispunjavati nositelji izrade Studije o utjecaju na okoliš, kao i visine naknada i troškova iz stavka 3. ovog članka.

Članak 41.

Podnositelj zahtjeva dostavlja Studiju o utjecaju na okoliš Ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijema Studije od nositelja izrade Studije.

Članak 42.

Studiju o utjecaju na okoliš izrađuje pravna osoba registrirana za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, odnosno izrade Studije o utjecaju na okoliš, sukladno uvjetima i kriterijima utvrđenim posebnim propisom.

Članak 43.

U postupku ocjene Studije o utjecaju na okoliš Ministarstvo provodi javnu raspravu o Studiji i putem tiska dostupnog na području Federacije poziva javnost na raspravu o Studiji.

Primjedbe i sugestije javnosti dostavljaju se Ministarstvu u roku od 30 dana od dana javnog obavješćivanja.

Članak 44.

Javna rasprava o studiji o utjecaju na okoliš organizira se u prostoru koji je najbliži lokaciji danoga projekta o čemu se javnost obavještava najmanje 15 dana prije rasprave.

Ministarstvo priprema zapisnik s javne rasprave u roku od tri dana od održavanja javne rasprave.

Članak 45.

Rješenje kojim se daje ili uskrađuje odobrenje za Studiju o utjecaju na okoliš je upravni akt koji izdaje Ministarstvo.

Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se da li je namjeravani zahvat prihvatljiv uz primjenu mjera zaštite okoliša, te da li sadrži potrebne mjere zaštite okoliša koje proizlaze iz zakona, drugih propisa, standarda i mjera koje doprinose smanjenju one štete okoliša.

Rješenje o odobrenju ili odbijanju Studije o utjecaju na okoliš dostavlja se podnositelju zahtjeva i zainteresiranim osobama iz članka 39. stavak 3. ovog zakona.

Članak 46.

Protiv rješenja Ministarstva iz članka 45. ovoga Zakona dopuštena je žalba.

Žalba se podnosi Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Rješenje Vlade doneseno po žalbi je konačno.

Članak 47.

Ako bi djelatnost, odnosno zahvat ili objekt, mogla neposredno utjecati na stanje okoliša u susjednim županijama, Ministarstvo obavještava nadležno tijelo susjedne županije o namjeravanom zahvatu i o donesenom zaključku, te o provedenoj procjeni utjecaja na okoliš.

Članak 48.

Ministarstvo sudjeluje u postupcima izdavanja urbanističke suglasnosti.

U postupcima iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo provjerava da li su se okolnosti pod kojima je uveden postupak procjene utjecaja na okoliš promijenile i jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u Studiji o utjecaju na okoliš, odnosno, u okolišnom dopuštenju.

Postupci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti završeni u roku od tri godine od dana donošenja Studije o utjecaju na okoliš. Po isteku navedenog roka Studija o utjecaju na okoliš ne može biti temelj za izdavanje dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka.

Ukoliko rok za izdavanje dopuštenja nije prekoračen krivnjom nositelja izrade Studije, važenje Studije o utjecaju na okoliš produljuje se za dvije godine, s tim što se, po potrebi Studija ažurira.

Ukoliko je rok za izdavanje dopuštenja prekoračen krivnjom Ministarstva troškove ažuriranja snosi Ministarstvo

Okolišno dopuštenje

Članak 49.

Okolišno dopuštenje ima za cilj visoku razinu zaštite okoliša.

Provedbenim propisom utvrdit će se djelatnosti, pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolišno dopuštenje.

Okolišno dopuštenje potrebno je pribaviti i u slučaju prenamjene u vršenju djelatnosti, pogonima i postrojenja iz stavka 2. ovog članka.

Članak 50.

Okolišno dopuštenje izdaje Ministarstvo u roku od 120 dana od dana podnošenja zahtjeva.

U slučajevima potrebne izrade Studije o utjecaju na okoliš okolišno dopuštenje izdaje se u roku od 60 dana od dana dostavljanja Studije o utjecaju na okoliš.

Članak 51.

Okolišno dopuštenje sadrži:

- granične vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- uvjete za zaštitu zraka, tla, vode, biljnog i životinjskog svijeta;
- mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon ili postrojenje;
- sustav samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja;
- mjere vezane za uvjete rada u izvanrednim situacijama.

Članak 52.

Zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja sadrži:

1. ime i adresu operatera/investitora;
2. preslika zahtjeva za dobivanje drugih dopuštenja;
3. tehnički sažetak;
4. lokaciju pogona i postrojenja kao i opis:
 - pogona i postrojenja i djelatnosti (plan, tehnički opis rada itd.);
 - osnovnih i pomoćnih tvoriva, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon ili postrojenje;
 - izvora emisija iz pogona ili postrojenja;
 - stanja lokacije pogona ili postrojenja;
 - prirode i količine predviđenih emisija iz pogona ili postrojenja u okoliš kao i identifikacija značajnih utjecaja na okoliš;
 - predloženih mjera, tehnologija i tehnika za sprječavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija u okoliš;
 - mjera za sprječavanje otpada i povrat korisnog materijala iz otpada koji proizvodi pogon ili postrojenje (reciklaža);
 - mjera planiranih za monitoring emisija i njihov utjecaj;
 - predviđenih alternativnih rješenja;

Za djelatnosti, pogone ili postrojenja za koje je Ministarstvo utvrdilo potrebu izrade Studije o utjecaju na okoliš, uz zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja umjesto podataka iz stavka 1. ovog članka potrebno je dostaviti Studiju o utjecaju na okoliš namjeravanog zahvata.

Ukoliko na temelju rezultata prethodne procjene utjecaja na okoliš Ministarstvo utvrdi da nije potrebna izrada Studije o utjecaju na okoliš, zahtjev za prethodnu procjenu smatrati će se zahtjevom za izdavanje okolišnog dopuštenja.

Članak 53.

Djelatnosti, pogoni ili postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz članka 49. ovoga Zakona za koja su izdana dopuštenja prije stupanja na snagu ovoga zakona moraju pribaviti okolišno dopuštenje najkasnije do 1. 1. 2008. godine.

Rokove za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolišnog dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će ministar Ministarstva.

Članak 54.

Ministarstvo može, na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području rada pogona ili postrojenja koje može imati negativan utjecaj ili značajnu opasnost po okoliš i zdravlje, preispitati okolišno dopuštenje.

Preispitivanje i obnova okolišnog dopuštenja obavlja se i ukoliko:

- je zagađenje koje stvar pogon ili postrojenje značajno u tolikoj mjeri da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- je došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućavaju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

Ukoliko bi izmjene pogona ili postrojenja radi prilagodbe zahtjevima u području zaštite okoliša prouzročile korjenite promjene pogona ili postrojenja, Ministarstvo će naložiti operatoru da prijavi plan prilagodbe s mjerama i rokovima za prilagodbu pogona ili postrojenja s temeljnim obvezama utvrđenim ovim zakonom.

IX - OBVEZE OPERATORA

Članak 55.

Opće obveze operatora koje se trebaju ispuniti tijekom izgradnje, rada i prestanka rada pogona ili postrojenja su:

- poduzeti sve odgovarajuće preventivne mjere za sprječavanje zagađenja,
- ne ugrožavati zdravlje ljudi i poduzeti mjere da pogoni ili postrojenja ne predstavljaju pretjeranu smetnju ljudima koji žive na području utjecaja pogona ili postrojenja ili okolici uslijed emisije supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa,
- izbjegavati proizvodnju otpada, količinu otpada svesti na najmanju moguću mjeru ili obavljati reciklažu,
- odlagati otpad na najprihvatljiviji način po okoliš,
- poduzeti neophodne mjere za sprječavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica
- poduzeti neophodne mjere da se nakon prestanka rada pogona ili postrojenja izbjegne bilo kakav rizik od zagađenja i za povrat lokacije na kojoj se nalazi pogon ili postrojenje u zadovoljavajuće stanje po okoliš,
- energetske i prirodne resurse učinkovito koristiti.

Za pogone i postrojenja za koje nije potrebno pribavljanje okolišnog dopuštenja nadležni će organ pri izdavanju urbanističke suglasnosti voditi računa o ispunjenju zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka

Članak 56.

Operator je dužan provoditi monitoring emisija i utjecaja na okoliš pogona ili postrojenja, te redovito dostavljati podatke i izvještavati Ministarstvo o rezultatima istih.

Operator je dužan prijaviti svaku izvanrednu situaciju, odnosno nesreću Ministarstvu i dostaviti podatke o:

- okolnostima nesreće,
- prisutnim opasnim supstancama,
- procjeni utjecaja nesreće na ljude i okoliš,
- poduzetim žurnim mjerama,
- poduzetim mjerama za ublažavanje posljedica nesreće.

Članak 57.

Operator je dužan sainiti Plan sprječavanja nesreća i izvršiti procjenu stanja sigurnosti pogona ili postrojenja.

Operator je dužan sainiti Unutarnji plan intervencije sa mjerama koje se poduzeti u slučaju nesreće i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u izvanrednim situacijama radi izrade vanjskih planova intervencije za mjere koje se poduzeti izvan pogona ili postrojenja.

Članak 58.

Operator je dužan osigurati održavanje pogona ili postrojenja i redoviti nadzor nad radom tehničkih uređaja.

Operator je dužan osigurati provjeru usklađenosti rada pogona ili postrojenja sa zakonskim zahtjevima koja provode stručne institucije svake tri godine, ukoliko okolišnim dopuštenjem nije drugačije određeno.

X - NADZOR

Članak 59.

Nadzor nad primjenom odredbi ovog Zakona i propisa donesenih na temelju zakona obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrše županijski inspektori zaštite okoliša i inspektori zaštite okoliša jedinica lokalne samouprave.

Ministarstvo i nadležna služba za upravu jedinica lokalne samouprave donose godišnji program inspekcije kojima se uspostavlja sustavni okvir za inspekcije i monitoring, određuje prvenstvo za određene vrste pogona ili postrojenja i područja prema postojećim problemima u području zaštite okoliša.

Programom iz prethodnog stavka utvrdit će se bar jedan godišnji nadzor na licu mjesta nad postrojenjima iz provedbenog propisa.

Članak 60.

U obavljanju nadzora na poslovima koje obavlja operator, inspektor može od odgovorne osobe, zahtijevati da:

- omogućiti obavljanje nadzora u svim radnim prostorijama, postrojenjima i nadzorima i otvorenim radnim prostorima pravne osobe,
- dostaviti na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora,
- izvijestiti o poduzetim mjerama u vezi s otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

Operator iji rad podliježe nadzoru dužne su omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora, dati na uvid dokumentaciju i pružiti sve potrebne podatke i obavijesti. U obavljanju nadzora inspektor može uzimati uzorke i provoditi mjerenja.

Članak 61.

Županijski inspektor:

- provodi inspekcijski nadzor nad pogonima i postrojenjima kojima je okolišno dopuštenje izdalo Ministarstvo,
- provodi nadzor nad pogonima i postrojenjima koji koriste opasne supstance i skladište opasne supstance, u okviru svoje nadležnosti
- poduzima mjere za unaprje#enje zaštite okoliša,
- uskla#uje i daje smjernice za rad i provo#enje odre#enih propisa i mjera zaštite okoliša,
- nadzire provo#enje sanacijskog programa za uklanjanje ošte#enja okoliša.

Članak 62.

U jedinicama lokalne samouprave inspekcija zaštite okoliša obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora, osim poslova koje je ovim Zakonom odre#eno da ih neposredno obavlja inspektor u Ministarstvu.

U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor nadzire osobito:

- primjenu standarda kakvo#e za pojedine sastavnice okoliša,
- primjenu tehni kih standarda zaštite okoliša,
- pra#enje stanja okoliša,
- provo#enje mjerenja emisija i imisija i vo#enja o evidnika o tome,
- provo#enje mjera zaštite okoliša utvr#enih u postupku procjene utjecaja na okoliš,
- na in i uvid rada, tehni ku opremljenost operatora,
- vo#enje o evidnika o okolišu,
- korištenje sredstava odre#enih za provo#enje mjera zaštite okoliša na lokalnoj razini.

Članak 63.

Inspektor je dužan sastaviti zapisnik o obavljenom pregledu, utvr#enom stanju i poduzetim odnosno nare#enim mjerama i radnjama. Ako utvrdi da je povrije#en zakon ili drugi propis rješenjem #e narediti mjere i rok za njihovo otklanjanje. Primjerak zapisnika dostavlja se pravnoj osobi kod koje je inspekcijski pregled obavljen.

Članak 64.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor #e rješenjem odrediti:

- otklanjanje u odre#enom roku utvr#enih nedostataka i nepravilnosti u radu pravne osobe, zbog kojih je došlo ili može do#i do one iš#avanja okoliša,
- zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, korištenja postrojenja, ure#a ja i opreme zbog kojih je došlo ili može do#i do one iš#avanja ve#ih razmjera okoliša, dok se nedostaci ili nepravilnosti u radu ne otklone.
- poduzimanje sanacijskih mjera

Žalba na rješenje inspektora ne odlaže njegovo izvršenje.

Protiv rješenja inspektora jedinica lokalne samouprave žalba se izjavljuje Ministarstvu.

Protiv rješenja županijskog inspektora žalba se izjavljuje Ministru.

Rješenje donijeto po žalbi je konačno.

U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama, inspektor može zatražiti od Ministarstva da poništi izdano okolišno dopuštenje.

Članak 65.

Službeno svojstvo inspektora, njegov identitet i ovlasti dokazuju se posebnom iskaznicom.

Iskaznica inspektora izdaje se na temelju akta o imenovanju inspektora.

Članak 66.

Poslove inspektora može obavljati osoba koja ima stručnu spremu (VII/I) stupnja obrazovanja – fakultet prirodnih ili tehničkih znanosti, najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

XI - FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 67.

Za potrebe financiranja zaštite okoliša posebnim zakonom osniva se Fond za zaštitu okoliša HNŽ/K.

Fond za zaštitu okoliša osniva se s ciljem:

- unaprjeđivanja razvitka ekonomskog ustroja povoljnog po okoliš,
- sprječavanja šteta po okoliš,
- otklanjanja nastale štete u okolišu,
- očuvanja zaštićenih prirodnih područja,
- motiviranja i unaprjeđivanja najbolje raspoložive tehnologije,
- unaprjeđivanja ekološke svijesti javnosti,
- istraživanja okoliša.

Članak 68.

Sredstva Fonda za zaštitu okoliša osiguravaju se iz:

- proračuna Županije,
- darovnica, zajmova i kredita,
- sredstava federalnog fonda za zaštitu okoliša,
- drugih izvora sredstava određenih posebnim zakonom, drugim propisom ili ugovorom.

XII - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Članak 69.

Radi sprjeavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja odgovarajuće naknade ovim zakonom uređuje se odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš, sanaciju štete nanесenu okolišu, pristup informacijama i dužnost odgovornih osoba za naknadu štete.

Članak 70.

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš odgovaran je za štetu nanесenu takvom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivnju.

Djelatnosti opasne po okoliš su one koje predstavljaju značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš, zbog čega na njima se mora upravljati ili zbog materija koje se u njima koriste (rudnici, rafinerije, plinovodi, naftovodi, pogoni za proizvodnju i obradu metala, kemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, klaonice, postrojenja za tretman otpadnih voda, kemijska postrojenja, brane, termoelektrane, oslobađanje genetički modificiranih organizama, oslobađanje mikroorganizama itd.).

Za lokacije, pogone ili postrojenja na kojima je rad prestao, odgovornost snosi posljednji operator.

Članak 71.

Pravna ili fizička osoba koja prouzroči one iščavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovorna je u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

Pravna ili fizička osoba koja prouzroči one iščavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovara za nastalu štetu, po načelu objektivne odgovornosti (uzrocnosti), prema općim pravilima obveznog prava.

Odgovornost iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobu koja je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućila ili dopustila one iščavanje, odnosno zagađivanje okoliša.

Članak 72.

Pravna ili fizička osoba koja svojim djelovanjem ili propustom izazove one iščavanje, odnosno zagađivanje okoliša dužna je, odmah, poduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljnjih šteta i o tome, bez odgađanja, obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

Pravna ili fizička osoba koja prouzroči one iščavanje, odnosno zagađivanje okoliša podmiruje sve troškove u svezi s poduzimanjem mjera za uklanjanje opasnosti one iščavanja, odnosno zagađivanja u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka odgovorna je za pravodobno obavješćivanje javnosti o nastalom one iščavanju odnosno zagađivanju okoliša i zaštitnim mjerama koje je potrebno poduzeti.

Članak 73.

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete koju može prouzročiti ekološka nesreća.

Članak 74.

Svako odstupanje od upotrebe ure#aja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka, odnosno korištenja u praksi uspješno isprobanih postupaka, a ije posljedice nisu predvidive po okoliš, nije dopušteno.

Pravna ili fizi ka osoba, odnosno poslodavac u privrednom društvu odgovoran je za svako odstupanje od upotrebe ure#aja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka iz stavka 1. ovoga lanka.

Članak 75.

Pravna ili fizi ka osoba, odnosno poslodavac u gospodarskom društvu kojemu su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okoliš dužan je odmah poduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i bez odga#anja o tome obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

Članak 76.

Za podru ja za koja se utvrdi da imaju svojstva ugroženog okoliša može se posebnim propisima odrediti postupak sanacije.

Podru ja ugroženog okoliša utvr#uju se Planom iz lanka 30. ovog Zakona.

Iznimno, do donošenja Plana zaštite okoliša, podru je ugroženog okoliša može utvrditi Vlada na prijedlog Ministarstva.

One iš\$iva , odnosno zaga#iva okoliša dužan je, u rokovima što ih odredi Vlada izraditi i provesti sanacijski program za uklanjanje ošte#enja okoliša.

Prije po etka izrade sanacijskog programa one iš\$iva , odnosno zaga#iva okoliša mora pribaviti suglasnost Ministarstva a, po potrebi, i mišljenje drugih organa županijske uprave.

Članak 77.

Ako nije moguše utvrditi one iš\$iva a okoliša, a potrebno je izraditi cjeloviti sanacijski program za ošte#eni okoliš, pripremu i izradu sanacijskog programa provodi Ministarstvo.

Vlada utvr#uje redosljed i prioritet u provedbi sanacijskog programa.

Članak 78.

Kad se radi o one iš\$avanju odnosno zaga#ivanju okoliša lokalnih razmjera, pripremu i izradu sanacijskog programa, redosljed i prioritet u provedbi odre#uju jedinice lokalne samouprave.

Članak 79.

Kad one iš\$iva okoliša ne može ošte#eno dovesti u prethodno stanje sam i kad se radi o žurnim slu ajevima sprje avanja daljnjih šteta ili ograni avanja negativnih djelovanja na okoliš, Ministarstvo može na trošak po initelja dovesti ošte#eno u prijašnje stanje.

Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga lanka obuhvaša poduzimanje svih potrebnih mjera i ograni enja, uklju ujuši i ovlaštenje za zaustavljanje rada po initelja.

Članak 80.

U slu aju one iš\$avanja, odnosno zaga#ivanja okoliša, kad se izme#u uzro nika ne može utvrditi po initelj, ili se ne mogu utvrditi njihovi udjeli (kumulativno ili lan ano

one iš\$avanje, odnosno zaga#ivanje), a nedvojbeno je da je štetu prouzro io netko od tih uzro nika, troškove uklanjanja one iš\$avanja, spre avanje ili ograni avanje daljnjea negativnog djelovanja na okoliš svi sudionici solidarno podmiruju.

Članak 81.

Operator se osloba#a odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovaraju\$e mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi sprije io ili ublažio štetu, a šteta je uzrokovana:

- ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom;
- od tre\$e osobe ija je namjera nanošenje štete i
- zbog posebnih naredbi i mjera nadležnih tijela, a koje su izravno prouzro ile štetu.

Članak 82.

Za pitanja odgovornosti za štetu koja nisu posebno ure#ena ovim zakonom primjenjuju se op\$a pravila Zakona o obligacijskim odnosima.

XIII - KAZNENE ODREDBE

Članak 83.

Nov anom kaznom u iznosu od 1. 000 KM do 10. 000 KM kaznit \$e se za prekršaj svaka pravna osoba koja:

- prekrši zahtjeve iz lanka 55. ovoga zakona,
- izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja ili obavlja djelatnosti bez pribavljenog okolišnog dopuštenja (lanak 49.);
- izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja opre no okolišnom dopuštenju ili propisima (lanak 51);
- ne ispunjava zahtjeve ili uvjete utvr#ene okolišnim dopuštenjem (lanak 51.);
- ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente potrebne prema ovom zakonu ili drugim propisima (lanak 56. i lanak 24.);
- ne izradi plan za sprje avanje nesre\$a i ne poduzme preventivne mjere (lanak 57.);
- ne izradi unutarnji plan intervencije i ne dostavi ga nadležnom organu (lanak 57.);
- prekrši zahtjeve iz lanka 74. ovoga zakona.

Nov anom kaznom u iznosu od 500 KM do 2. 000 KM za prekršaje iz stavka 1. ovoga lanka kaznit \$e se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 84.

Skupština županije donijet \$e propise iz lanka 30. u roku od 3 godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Propise iz lanka 37. i 49. donijet \$e ministar u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

Propise iz lanka 53. donijet \$e ministar u roku od 1 godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Lokalne planove jedinica lokalne samouprave iz lanka 32. donijet \$e Predstavni ko tijelo jedinice lokalne samouprave u roku 3 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 85.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u «Narodnim novinama Hercegova ko-neretvanske županije».

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegova ko-Neretvanska županija-kanton

SKUPŠTINA

Broj: _____

Mostar, _____

PREDSJEDNIK

Omer &evra

Na temelju članka 37. stavak 1. i članka 49. stavak 2. Zakona o zaštiti okoliša («Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije/kantona», broj 7/04), Ministar graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, **d o n o s i:**

P R A V I L N I K

o djelatnostima, pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišno dopuštenje

I - O P (E O D R E D B E

Članak 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se:

djelatnosti, pogoni i postrojenja ili pogoni i postrojenja sa značajnim izmjenama u radu, za koje će Ministarstvo odlučiti da li je potrebna procjena utjecaja na okoliš u postupku izdavanja okolišnog dopuštenja,

djelatnosti, pogoni i postrojenja ili pogoni i postrojenja sa značajnim izmjenama u radu koje mogu biti pušteni u rad samo ako imaju okolišno dopuštenje izdano od strane Ministarstva.

Ovim pravilnikom obuhvaćene su i planirane aktivnosti u prostoru koje ne spadaju u pogone i postrojenja, a njihovo provođenje može dovesti do značajnog utjecaja na okoliš.

Ministarstvo izdaje okolišno dopuštenje na razdoblje od pet godina.

II - POGONI I POSTROJENJA ZA KOJE SE PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ VRŠI NA TEMELJU PROCJENE ŽUPANIJSKOG MINISTARSTVA

Članak 2.

Djelatnosti, pogoni i postrojenja za koja se procjena utjecaja na okoliš vrši na temelju provjere Ministarstva su:

a) *Energetska industrija*

Hidroelektrane sa instaliranom snagom manjom od 1MW,

Industrijsko briketiranje ugljena i lignita sa kapacitetom od 5.000 do 25.000 t,

Postrojenja za izrabljivanje pogonske snage vjetra za proizvodnju energije (vjetrenjače) sa snagom od 0,5 do 2 MW,

b) *Metalna industrija*

Postrojenja za obojenu metalurgiju sa kapacitetom prerade od 5000 do 25000 t/god:

tople i hladne valjaonice,

kovačnice sa električnim, mehaničkim ili toplinskim pogonom,

nanosjenje zaštitnih fuznih metalnih presvlaka.

Livnice crnih metala sa kapacitetom prerade od 2000 do 10000 t/god;

Postrojenja za topljenje ugljika i legure obojenih metala, izuzev plemenitih metala,

ugljika povrat proizvoda (rafiniranje, livenje i sl.) sa kapacitetom topljenja od 500 do 2.500 t/god za olovo i kadmijum ili 2.000 do 10.000 t/god, za sve ostale metale,

Postrojenja za površinsku obradu metala i plasti nih materijala uz korištenje elektrolitskih ili kemijskih procesa uz uporabu premaza od 200 do 1.000 t/god, a u slu aju toplog galvaniziranja metalnih površina uz uporabu premaza od 500 do 3.000 t/god,

c) *Kemijska industrija*

Obrada kemijskih me#uproizvoda sa kapacitetom obrade od 2.000 do 10.000 t/god,
Proizvodnja kemikalija sa proizvodnim kapacitetom od 1.000 do 5.000 t/god,
Skladišta kemijskih proizvoda sa kapacitetom od 2.000 do 10.000 t.
Proizvodnja boja, lakova, i peroksida sa proizvodnim kapacitetom od 1.000 do 5000t/god,
Proizvodnja i prerada proizvoda na bazi elastomera sa kapacitetom od 10.000 do 50.000t/god,

d) *Mineralna industrija*

Pogoni za ekstrakciju azbesta i za preradu i transformaciju azbesta i proizvoda koji sadrže azbest:
za proizvode od azbestnog cementa sa proizvodnjom od 1.000 do 5.000 t/god gotovih proizvoda,
za frakcione materijale sa proizvodnjom od 1 do 5 t/god gotovih proizvoda,
za ostale uporabe azbesta, sa rabljenjem od 5 do 25 t/god,
Pogoni za proizvodnju umjetnih mineralnih vlakana sa proizvodnim kapacitetom od 5.000 do 25.000 t/god.

e) *Poljoprivreda i šumarstvo*

Pogoni za intenzivan uzgoj živine, svinja i krupne stoke sa:
10.000 do 60.000 mjesta za brojlere,
8.000 do 40.000 mjesta za koke,
400 do 2.000 mjesta za svinje (preko 30 kg) ili ,
150 do 700 mjesta za krma e,
100 do 500 mjesta za krupnu stoku,

Po etno pošumljavanje i kr enje šuma u cilju promjene namjene zemljišta na podru ju od 5 do 15 ha,
Intenzivan uzgoj ribe na površini od 3 do 15 ha.

f) *Ekstraktivna industrija*

Kamenolomi i otvoreni kopovi gdje je površina lokacije ispod 2.5 ha (vrste stijene, šljunak, pijesak, mrki ugljen, treset, vlažni proces razaranja šljunka) i ekstrakcija minerala morskim ili fluvijalnim va#enjem mulja na podru ju ispod 2.5 ha,
Bušotine sa dubinom od 200 do 500m,
Eksploatacija gline, šljunka i pijeska sa kapacitetom od 20.000 do 100.000 m³/god.

f) *Upravljanje otpadom*

- pogoni za biološku i fizi ko-kemijsku obradu neopasnog otpada u cilju daljeg odlaganja sa kapacitetom od 2 do 10 t/d,
deponije koje primaju ispod 5 t dnevno ili sa ukupnim kapacitetom od 2.000 do 10.000 t, izuzev deponija inertnog otpada,

deponije inertnog otpada sa kapacitetom od 10.000 do 100.000 m³ ukupne zapremine ili površinom od 0,5 do 2 ha.
Lokacije za odlaganje šljake i pepela sa ukupnim kapacitetom od 2.000 do 10.000 t.
Skladištenje otpadaka od željeza, uključujući automobilske olupine, sa kapacitetom od 2.000 do 10.000 t/god,

III - POGONI I POSTROJENJA ZA KOJE ŽUPANIJSKO MINISTARSTVO IZRAVNO IZDAJE OKOLIŠNO DOPUŠTENJE

Članak 3.

Djelatnosti, pogoni i postrojenja za koja Županijsko ministarstvo izravno izdaje okolišno dopuštenje su:

a) *Energetska industrija*

Pogoni za sagorijevanje snage od 1 do 10 MW,
Motori sa unutarnjim sagorijevanjem sa snagom od 0,5 do 2 MW,
Površinska i podzemna skladišta nafte, naftnih derivata i plina za loženje zapremine od 1.000 do 5.000 t.
Benzinske crpke za isporuku naftnih derivata i plina za loženje sa svim pratećim objektima (autopraonica, autoservis, restoran itd.) čiji je ukupni kapacitet veći od 100 m³

b) *Kemijska industrija*

Pogoni za proizvodnju preparata za zaštitno farbanje, lakova, mastila i adheziva, kada se organski rastvarači rabe u količinama od 50 do 200 t/god,
Pogoni za proizvodnju agensa za pranje i sapuna sa proizvodnim kapacitetom od 3.000 do 15.000 t/god,
Pogoni za površinsku obradu supstanci, predmeta ili proizvoda uz rabljenje organskih rastvarača, posebno za obogaćivanje rude, tiskanje, zaštitno premazivanje, odmašćivanje, vodootpornost, sortiranje, farbanje, isušivanje ili impregniranje sa konzumnim kapacitetom od 10 do 50 kg/h ili od 25 do 75 t/god.

c) *Metalna industrija*

Valjaonice za toplo i hladno valjanje sa kapacitetom od 2.000 do 10.000 t/god,
Kovnice sa kapacitetom od 2.000 do 10.000 t/god,
Nanošenje staljenih zaštitnih metalnih presvlaka sa kapacitetom prerade od 1.000 do 5.000 t/god,
Pogoni za površinsku obradu metala i plastičnih materijala gdje se rabe elektrolitski ili kemijski procesi i gdje je zapremina posuda za obradu od 1 do 10 m³,

d) *Mineralna industrija*

Pogoni za proizvodnju stakla uključujući staklenu vunu sa proizvodnim kapacitetom od 50kg do 20 t/d,
Pogoni za topljenje mineralnih supstanci uključujući proizvodnju mineralnih vlakana sa proizvodnim kapacitetom od 1 do 10 t/d,

Pogoni za proizvodnju keramičkih proizvoda pečenjem, posebno krovni crjepova, cigli, vatrostalne cigle, crjepova, lonarske robe od kremenaste gline ili porcelana sa proizvodnim kapacitetom od 5 do 30 t/d, i/ili sa kapacitetom pečenja od 1 do 2 m³ i sa gustoćom po pečenju od 100 do 300 kg/m³,

Pogoni za proizvodnju betona i građevinskog materijala uz rabljenje cementa sa kapacitetom od 3 do 100 m³/h,

Pogoni za proizvodnju ili topljenje asfalta, tera i bitumena sa proizvodnim kapacitetom od 3 do 25 t/h.

e) *Prehrambena industrija*

Proizvodnja biljnih i životinjskih masti i ulja sa proizvodnim kapacitetom od 5.000 do 20.000 t/god,

Pakovanje i konzerviranje biljnih i životinjskih proizvoda sa proizvodnim kapacitetom od 5.000 do 20.000 t/god,

Proizvodnja slatkiša i sirupa sa proizvodnim kapacitetom od 5.000 do 25.000 t/god,

Tvornice ribljeg brašna i ulja sa proizvodnim kapacitetom od 2.000 do 10.000 t/god,

Klaonice i industrijske klaonice sa proizvodnim kapacitetom trupala od 0,2 do 10 t/d,

Tretiranje i prerada namijenjena proizvodnji prehrambenih proizvoda iz životinjskih sirovina (osim mlijeka) sa proizvodnim kapacitetom finalnih proizvoda od 1 do 25 t/d,

Tretiranje i prerada namijenjena proizvodnji prehrambenih proizvoda iz biljnih sirovina sa proizvodnim kapacitetom gotovih proizvoda od 10 do 100 t/d (srednja vrijednost na tromjesečnoj osnovi),

Proizvodnja ili rafiniranje šećera ili proizvodnja škroba sa proizvodnim kapacitetom od 2 do 10 t/d (srednja vrijednost na tromjesečnoj osnovi),

Obrada i prerada mlijeka sa količinom mlijeka koje se prima između 3 i 25 t/d (srednja vrijednost na godišnjoj osnovi),

Pivare sa proizvodnim kapacitetom od 100 do 500 hl/d,

Gradske pekarnice sa kapacitetom preko 1000 kg brašna/d,

Proizvodnja stočne hrane sa kapacitetom preko 1000 kg/d,

Proizvodnja destiliranih alkoholnih pića i vina sa kapacitetom većim od 15 000 l/god,

Industrijski rashladni uređaji – hladnjače (skladištenje voća, povrća, mesa, ribe i drugih prehrambenih artikala).

f) *Tekstilna, kožarska, drvna i papirna industrija*

Postrojenja za pred obradu (pranje, bijeljenje, mercerizaciju) ili bojenje vlakana ili tekstila sa kapacitetom prerade od 1 do 3 t/d,

Pilane i pogoni za proizvodnju drveta, furnira i šperploče sa proizvodnim kapacitetom od 3.000 do 15.000 m³/god,

Pogoni za proizvodnju iverice sa proizvodnim kapacitetom od 3.000 do 15.000 m³/god,

Postrojenja za štavljenje krupne i sitne kože sa kapacitetom prerade do 1.000 t/god.

g) *Poljoprivreda i šumarstvo*

Početno pošumljavanje i krčenje šuma u cilju promjene namjene zemljišta na području od 1 do 5 ha,

Mrjestilišta i uzgoj ribe do 3 ha površine.

h) *Infrastrukturni projekti*

Izgradnja aerodroma namijenjenih slijetanju i polijetanju zrakoplova i helikoptera sa kapacitetom ispod 5,7 t,
Izgradnja ili produženje pisti sa osnovnom dužinom ispod 500 m,
Izgradnja novih:
županijskih cesta od 1 do 2 km neprekidne dužine;
lokalnih cesta preko 2 km neprekidne dužine.
Proširenje postojeće ceste sa dvije ili manje traka kako bi se dobile četiri ili više traka, gdje bi novi put ili ponovno označeni i/ili prošireni dio puta bio dug ispod 10 km stalne dužine,
Rekonstrukcija magistralnih i regionalnih cesta od 1 do 2 km neprekidne dužine
Cjevovodi za prijenos, nafte ili kemikalija sa profilom od 150 do 500 mm,
Cjevovodi za prijenos plina sa profilom od 150 do 500 mm i tlakom većim od 0,4 MPa (4bar).
Projekti industrijskog razvoja na području od 2,5 do 5 ha,
Projekti urbanog razvoja uključujući izgradnju šoping centara, pijaca i/ili parkinga na području od 2,5 do 5 ha ili od 350 do 750 mjesta za parking,
Podzemne garaže sa prirodnom i umjetnom ventilacijom sa više od 50 mjesta,
Objekti s postrojenjima za preradu otpadnih voda sa kapacitetom od 1000 do 10000 e.s. (ekvivalenti puštanja).

i) *Turizam i zabava*

Ski staze, ski liftovi i žičare do 2 km dužine i prateći objekti sa površinom do 5 ha,
Odmarališta, rekreacijski centri i hotelski kompleksi izvan urbanih područja i prateći objekti sa površinom od 1 do 5 ha,
Stalni kampovi izvan urbanih područja sa 100 do 500 mjesta,

j) *Upravljanje otpadom*

Skladištenje otpadaka od željeza, uključujući automobilske olupine, sa kapacitetom od 10 do 2.000 t/god,
Pogoni i postrojenja za reciklažu otpada (reciklažna dvorišta, itd.),
Auto otpadi (uključujući automobilske školjke, dijelove vozila, akumulatore, gume, motorna ulja i sl.) kapaciteta većeg od 50 automobila.

IV - POGONI I POSTROJENJA ZA KOJE POSTOJI OPASNOST OD NESREĆA VEĆIH RAZMJERA A ZA KOJE ŽUPANIJSKO MINISTARSTVO IZDAJE OKOLIŠNO DOPUŠTENJE

Članak 5.

Ministarstvo izdaje okolišno dopuštenje i za sve pogone i postrojenja, uključujući skladišta u kojima su opasne supstance prisutne u količinama utvrđenim u člankom 6. i 7. ovog Pravilnika.
Mješavina i preparati prisutni u postrojenjima ili skladištima neće biti tretirani na isti način kao i iste supstance pod uvjetom da ostaju u okviru granica koncentracija koje su određene na osnovu njihovih osnovanih u članku 7. ovog Pravilnika.
Kada supstance ili grupe supstanci navedene u članku 6. ovog Pravilnika spadaju u kategorije opasnosti navedene u članku 7. ovog Pravilnika za izdavanje okolišnog dopuštenja primjenjuju se granice količina određene u članku 6. ovog Pravilnika.

Članak 6.

Grani ne koli ine opasnih supstanci su:

Amonijum nitrat u koli inama od 100 do 350 t,
Amonijum nitrat (u formi gnojiva) u koli inama od 250 do 1250 t,
Arsen pentoksid, arseni na (V) kiselina i/ili soli u koli inama od 0,2 do 1 t,
Brom u koli inama od 5 do 20 t,
Klor u koli inama od 2 do 10 t,
Etilenamin u koli inama od 2 do 10 t,
Fluor u koli inama od 2 do 10 t,
Formaldehid (koncentracija jednaka ili veša od 90%) u koli inama od 1 do 5 t,
Hidrogen u koli inama od 1 do 5 t,
Hidrogen klorid (te ni plin) u koli inama od 5 do 25 t,
Alkili olova u koli inama od 1 do 5 t,
Te ni izuzetno zapaljivi plinovi (uklju uju\$ LPG) i prirodni plin u koli inama od 10 do 50t,
Acetilen u koli inama od 1 do 5 t,
Etilen oksid u koli inama od 1 do 5 t,
Propilen oksid u koli inama od 1 do 5 t,
Metanol u koli inama od 100 do 500 t,
Kisik u koli inama od 50 do 200 t,
Toluen diizocijanat u koli inama od 2 do 10 t,
Karbonil dihlorid (fozgen) u koli inama od 0,05 do 0,3 t,
Arsen triklorid (arsen) u koli inama od 0,05 do 0,2 t,
Fosfor triklorid (fosfin) u koli inama od 0,05 do 0,2 t,
Sumpor diklorid u koli inama od 0,2 do 1t,
Sumpor trioksid u koli inama od 3 do 15 t,
Sljedeše kancerogene supstance u koli inama ispod 0,001 t:
4-Aminobifenil i/ili njegove soli,
Benzidin i/ili soli,
Bis(klorometil) eter,
Klorometil metil eter,
Di-metil karbamil klorid,
Dimetilnitrozamin,
Heksametilfosfor triamid,
2-Naftilamin i/ili soli,
1,3-Propansulfon,
4-Nitrodifenil,

Članak 7.

Grani ne koli ine opasnih supstanci prema kategorijama opasnosti, a koje nisu navedene u lanku 6. su:

Veoma otrovne u koli inama od 1 do 5t,
Otrovne u koli inama od 10 do 50 t,
Oksidirajuše u koli inama od 10 do 50 t,
Eksplozivni (supstance i preparati koji izazivaju rizik od eksplozije uslijed udara, trenja, vatre ili drugih izvora paljenja) u koli inama od 2 do 50 t,
Zapaljive (te ne supstance i preparati ija je temperatura paljenja ista ili veša od 21° C, i manja ili jednaka 55° C) u koli inama od 1000 do 5000 t,
Veoma zapaljive te nosti (supstance i preparati koji postaju vreli i kona no se pale u dodiru sa zrakom na sobnoj temperaturi bez dodavanja energije i supstance ija je temperatura paljenja

niža od 55° C i koje ostaju u te nom stanju pod tlakom, ali gdje odre#eni uvjeti prerade kao što je visok tlak ili visoka temperatura mogu izazvati opasnost od pojave nesreša veših razmjera) u koli inama od 10 do 50 t,

Veoma zapaljive te nosti (supstance i preparati ija je temperatura paljenja niža od 21° C i koji nisu izuzetno zapaljivi) u koli inama od 1000 do 5000 t,

Izuzetno zapaljive te nosti i plinovi (te ne supstance i preparati ija je temperatura paljenja niža od 0° C i to ka klju anja na normalnom tlaku niža ili jednaka 35° C, te ne supstance koje se održavaju na temperaturi iznad njihove to ke klju anja, plinovite supstance i preparati koji su zapaljivi u dodiru sa zrakom na sobnoj temperaturi i tlaku, bez obzira da li pod tlakom ostaju u plinovitom ili te nom stanju) u koli inama od 2 do 10 t,

Opasne po okoliš u kombinaciji sa supstancama veoma toksi nim za akvati ne organizme, u koli inama od 50 do 200 t,

Opasne po okoliš u kombinaciji sa supstancama toksi nim za akvati ne organizme i supstancama koje prouzrokuju dugotrajne negativne efekte u vodnim ekosustavima, u koli inama od 100 do 500 t,

Bilo koja klasifikacija koja nije uklju ena u gore navedenim kategorijama u kombinaciji sa supstancama koje burno reagiraju sa vodom, u koli ini od 20 do 100 t,

Bilo koja klasifikacija koja nije uklju ena u gore navedenim kategorijama u kombinaciji sa supstancama koje u kontaktu sa vodom osloba#aju toksi ne plinove, u koli inama od 10 do 50 t.

Članak 8.

Služba za upravu jedinice lokalne samouprave nadležna za izdavanje rješenja o urbanisti koj suglasnosti za pogone i postrojenja propisane ovim Pravilnikom, obavezana je dostaviti primjerak rješenja o urbanisti koj suglasnosti Ministarstvu, radi ostvarivanja nadzora nad primjenom uvjeta utvr#enih okolišnim dopuštenjem.

Služba za upravu jedinice lokalne samouprave nadležna za izdavanje odobrenja za rad za pogone i postrojenja koja su propisana ovim Pravilnikom, ne može izdati dopuštenje za rad, ukoliko za te pogone i postrojenja nije izdano okolišno dopuštenje.

Članak 9.

Služba za upravu jedinice lokalne samouprave nadležna za izdavanje rješenja o urbanisti koj suglasnosti se u postupku izdavanja iste utvrditi uvjete zaštite okoliša za djelatnosti koje se mogu obavljati u stambenim prostorijama (Pravilnik o obrtima koji se mogu obavljati u stambenim prostorijama «N. novine HNŽ/K» broj 5/04) i za djelatnosti, pogone i postrojenja ispod pragova utvr#enih ovim Pravilnikom te pogone i postrojenja koji nisu navedeni u ovom Pravilniku.

Za objekte, pogone i postrojenja iz stavka 1. ovoga lanka nadležni se organ pri izdavanju urbanisti ke suglasnosti voditi ra una o ispunjenju sljedeših zahtjeva:

pogoni i postrojenja ne smiju ugrožavati niti ometati zdravlje ljudi koji žive na podru ju utjecaja postrojenja ili okoliš uslijed emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa i sl.,

pogoni i postrojenja moraju biti tako izgra#eni tako da se u svakom trenutku mogu poduzeti preventivne mjere za spre avanje zaga#enja i ne izru e zna ajnije zaga#enje,

da pogoni i postrojenja ne proizvode otpad, a ukoliko dolazi do stvaranja otpada koji inače se svesti na najmanju mjeru ili se obavlja reciklaža ili, u krajnjem slučaju, otpad se odlaže izbjegavajući negativan utjecaj na okoliš,
da pogoni i postrojenja racionalno rabe energetske i prirodne resurse,
da se pri eksploataciji i proizvodnji poduzmu neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica,
da se nakon prestanka rada pogona i postrojenja poduzmu neophodne mjere za izbjegavanje bilo kakvog rizika od zagađenja i za povrat u zadovoljavajuće stanje lokacije na kojoj se nalazi postrojenje.

Članak 10.

Za obavljanje djelatnosti iz ovoga Pravilnika u zaštićenim dijelovima prirode i njihovoj neposrednoj blizini, obavezno se provodi procedura procjene utjecaja na okoliš.

Članak 11.

Pogoni i postrojenja iz ovog Pravilnika za koje su izdana dopuštenja prije stupanja na snagu ovog Pravilnika, moraju podnijeti zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja najkasnije do 01. 01. 2008. godine.

Članak 12.

Za djelatnosti, pogone i postrojenja iznad granicnih vrijednosti propisanih ovim Pravilnikom okolišno dopuštenje izdaje Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša.

V - KRITERIJI ZA UTVRĐIVANJE POTREBE ZA PROVOĐENJEM PROCJENE UTICAJA NA OKOLIŠ

Članak 13.

Za pogone i postrojenja iz člana 2. ovog pravilnika Županijsko ministarstvo utvrđuje potrebu provođenja procjene uticaja na okoliš na osnovu sljedećih kriterija:

1. Karakteristike projekta:

Veličina pogona i postrojenja,

Nagomilovanje sa ostalim objektima,

Produkcija otpada,

Zagađivanje i smetnje,

Rizik od nesreća s obzirom na supstance ili tehnologije koje se rabe.

2. Lokacija projekta i osjetljivost okoliša, zemljopisnih područja koja vjerovatno mogu biti pod utjecajem projekta, uzimajući u obzir:

postojeću uporabu zemljišta,

relativnu raspoloživost, kvalitet i regenerativni kapacitet prirodnih resursa u datom području,

apsorpcioni kapacitet prirodne sredine, obrađujući posebnu pažnju na:

mo vare,
priobalne i vodozaštitne zone,
kraška područja,
područja rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta,
zaštišeni dijelovi prirode,
područja u kojima su standardi kvaliteta okoliša prekoraeni postojećim pogonima,
postrojenjima i aktivnostima,
gusto naseljena područja
krajolici od povijesnog, kulturnog ili arheološkog značaja.

3. Karakteristike potencijalnog utjecaja:
opseg utjecaja (zemljopisno područje, veličina populacije koja je pod utjecajem),
prekoraenu prirodu utjecaja,
veličinu i složenost utjecaja,
vjerovatnošću utjecaja,
trajanje, učestalost i reverzibilnost utjecaja.

Članak 14.

Za projekte iz članka 13. ovog pravilnika neće se provoditi procjena utjecaja na okoliš ukoliko:
Projekat neće značajno rabiti prirodni resurs ili će rabiti prirodni resurs na način da spriječi uporabu ili potencijalnu uporabu tog resursa u druge svrhe,
Potencijalni trajni utjecaji na okoliš neće najvjerojatnije biti minorni, od manje važnosti i jednostavno ublaženi,
Tip projekta, njegov utjecaj na okoliš i mjere upravljanja tim utjecajima su dobro poznati,
Postoji pouzdan način kojim se može osigurati da mjere za upravljanje utjecajima mogu biti, i bit će, adekvatno planirane i implementirane,
Projekat neće izmjestiti značajan broj ljudi, obitelji i životnih zajednica,
Projekat nije lociran i neće utjecati na ekološki osjetljiva područja navedena u članku 13., stav 1., tačka 2., alineja 3.
Projekat neće dovesti do izmjena:
u vlasništvu i namjeni zemljišta, i/ili
uporabi vode kroz irigaciju, promoviranje isušivanja ili izmjenu toka vode izgradnjom brana i neće dovesti do izmjena u ribarskim praksama,
Projekat neće dovesti do:
nepovoljnih socio-ekonomskih utjecaja,
uništenja zemljišta,
zagađenja vode,
zagađenja zraka,
ugrožavanje biljnog i životinjskog svijeta i njihovih staništa,
negativnih utjecaja na klimu i hidrološki ciklus,
nastanka nusprodukata, ostataka materijala i otpada koji zahtjevaju rukovanje i odlaganje na način koji nije reguliran zakonom,
Projekat neće zabrinuti javnost zbog potencijalnih negativnih utjecaja na okoliš,
Nakon izgradnje, projekat neće zahtjevati dodatne razvojne aktivnosti koje mogu imati negativan utjecaj na okoliš.

VI – SADRŽAJ STUDIJE O UTJECAJU NA OKOLIŠ

Članak 15.

Kod određivanja sadržaja Studije o utjecaju na okoliš Županijsko ministarstvo uzima u obzir rezultate prethodne procjene utjecaja na okoliš za svaki pojedinačan slučaj.

Studija o utjecaju na okoliš mora da sadrži minimalno:

Opis predloženog projekta,
Opis okoliša koji bi mogao biti ugrožen projektom,
Opis mogućih značajnih utjecaja projekata na okoliš,
Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata,
Nacrt osnovnih alternativa,
Netehnički rezime,
Naznaku poteškoća.

Članak 16.

Opis predloženog projekta uključuje:

Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta i uvjete uporabe zemljišta u tijeku gradnje i rada pogona i postrojenja predviđenih projektom,
Opis osnovnih karakteristika proizvodnog procesa, priroda i količina materijala koji se rabe,
Procjena, po tipu i količini, očekivanog otpada i emisija (zagađivanja vode, zraka i zemljišta, buka, vibracije, svjetlo, toplota, radijacija, i sl.) koji su rezultat predviđenog proizvodnog procesa.

Članak 17.

Opis okoliša, koji bi mogao biti ugrožen projektom, treba da sadrži:

Podatke o puštanstvu,
Podatke o flori, fauni, vodama, zraku i zemljištu,
Klimatske karakteristike područja,
Postojeća materijalna dobra, uključujući kulturno-povijesno i arheološko naslijeđe,
Opis krajolika, i
Specifične elemente utvrđene prethodnom procjenom utjecaja na okoliš.

Članak 18.

Opis mogućih značajnih utjecaja projekta na okoliš, koji su posljedica postojanja datog projekta, uporabe prirodnih resursa, emisije zagađujućih materija, stvaranja i uklanjanja otpada, treba da sadrži:

Utjecaj na puštanstvo,
Utjecaj na floru, faunu, vodu, zrak, zemljište,
Utjecaj na klimatske faktore,
Utjecaj na materijalna dobra, uključujući kulturno-povijesno i arheološko naslijeđe,
Utjecaj na krajolik,
Međudodnos navedenih faktora,
Specifični utjecaji projekta na okoliš utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja na okoliš,
Opis metoda koje je predlagač predvidio za procjenu utjecaja na okoliš.

Članak 19.

Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata sadrži mjere za spremanje, smanjenje ili ublažavanje bilo kojeg nepovoljnog utjecaja na okoliš.

Članak 20.

Nacrtni osnovni alternativni sadrži opis alternativa i opis razloga zbog kojih su one izabrane, uzimajući u obzir utjecaje na okoliš.

Članak 21.

Netehnički rezime sadrži kratak rezime informacija datih u tčkanku 16., 17., 18., 19. i 20. ovog Pravilnika, izbjegavajući tehničke izraze, detaljne podatke i nau na objašnjenja.

Članak 22.

Naznaka poteškoća sadrži informacije o poteškoćama kod izrade Studije o procjeni utjecaja na okoliš sa kojima se predlažno suoio zbog tehničkih nedostataka, nedostataka znanja ili nedostataka materijalnih i finansijskih sredstava.

VII - TROŠKOVI

Članak 23.

Sve naknade i troškove koji mogu nastati u postupku procjene utjecaja na okoliš i izdavanja okolišnog dopuštenja snosi podnosilac zahtjeva.

Visinu naknade i troškova utvrđuje Ministar posebnim rješenjem.

VIII - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Narodnim novinama Hercegovina ko-neretvanske županije/kantona».

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVA&KO-NERETVANSKA ŽUPANIJA/KANTON
Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša
Ur. broj:09-05-25-22/04
Mostar, 15. 02. 2005. god
dipl. ecc.

Ministar

Dželilović Esad,

Zahvaljujemo se švedskim fondacijama **SIDA i Olof Palme International Center** koji su financijski podržali ovaj projekt